

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

**СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:**

Студенти приміряли депутатські крісла

Сьогодні ми досяємо ази демократії в державі, де ніколи демократії не було, та й сьогодні її ще замало, бо одна справа — заявляти про демократичні принципи, і зовсім інша — діяти за ними. Таку думку висловив Олександр Мороз під час учорашньої зустрічі зі студентською молоддю. А оскільки ця зустріч відбулася у сесійній залі, то глава парламенту порадив студентам запам'ятати місця, де вони сиділи, щоб згодом зайняти їх уже як народні депутати.

(Закінчення на 2-й стор.).

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Прожитковий мінімум та мінімальну зарплату збільшать

Учора Верховна Рада внесла до порядку денного сесії та 376 голосами ухвалила постанову про перегляд розміру прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати в 2007 році. Відповідно до цього документа парламентарії зобов'язуються за результатами виконання бюджету в першому кварталі 2007 року підготувати законопроект про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет на 2007 рік» стосовно збільшення прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (з 1 квітня — до 397 грн. і з 1 жовтня — до 406 грн.), та мінімальної зарплати (з 1 травня — до 420 грн., з 1 серпня — до 430 грн. та з 1 грудня — до 460 грн.).

Після цього Верховна Рада 407 голосами підтримала подання Президента України про звільнення Ігоря Дріжчаного з посади голови Служби безпеки.

(Закінчення на 2-й стор.).

■ ФОТОФАКТ

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

У Культурному центрі Українського товариства глухих відбулася соціальна акція «Зоря надії». Під час заходу було відзначено підприємства й організації міста, меценатів, які надають фінансову та іншу допомогу інвалідам та їх громадським організаціям.

На знімку: з відзнакою Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова.

Співчуття

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз направив телеграму-співчуття тимчасово виконуючому обов'язки Президента Туркменистану і Головнокомандуючому Збройних сил Туркменистану, заступнику Голови Кабінету Міністрів Туркменистану Гурбангулі Мьяликулієвичу Бердимухамедову.

«Українські парламентарії поділяють сум дружнього туркменського народу у зв'язку зі смертю Президента Туркменистану Сапармурата Атаєвича Ниязова.

Ваша країна втратила вірного сина, видатного політичного і державного діяча, мудру людину, ім'я якої навки вписано в книгу історії вашої країни. Світла пам'ять про Сапармурата Атаєвича навки збережеться в серцях туркменського народу, всіх, кому небайдужа доля вашої Батьківщини», — йдеться у телеграмі.

О. Мороз від імені Верховної Ради України висловив співчуття рідним і близьким покійного, всьому народу Туркменистану.

(Інформаційне управління).

Тепла україно-російська зима

Учора в Києві з робочим візитом перебував Президент Росії Володимир Путін. В аеропорту його зустріли Посол Російської Федерації в Україні Віктор Черномірдин, глава секретаріату Президента України Віктор Балога, київський міський голова Леонід Черновецький і перший заступник міністра закордонних справ України Володимир Огризко. А Президент України Віктор Ющенко чекав свого російського колегу на ганку секретаріату (на знімку). Потім відбулася зустріч глав двох держав віч-на-віч. Після її завершення почалося засідання україно-російської міждержавної комісії «Ющенко—Путін».

(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

■ НОВИНИ

До сусідів — без черг

На період новорічних свят на російсько-українському кордоні порядок переходу буде дещо спрощений. Зокрема, командир Луганського прикордонного загону Артур Король запевняє, що в пунктах пропуску через кордон на зимові свята черги буде зменшено до мінімуму. Для прискореного проходження транспорту, а саме — автобусів з туристичними групами буде організовано окремі канали. Така система прискореного пропуску діятиме до 15 січня 2007 року.

(Закінчення на 5-й стор.).

«Таврії» для чорнобильців

У Житомирській області ліквідатори аварії на ЧАЕС напередодні свят одержать 41 «Таврію». Також шести інвалідам Великої Вітчизняної війни виділено інвалідні візки. Про це повідомили у прес-службі Житомирської облдержадміністрації. Таке рішення було прийнято на колегії головного управління праці і соціального захисту населення. 27 автомобілів «Таврія» закуплено за кошти бюджету, а 14 — за рахунок обласного відділення соціального захисту інвалідів. Візки й автомобілі потраплять до своїх нових власників ще цього року.

■ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ

■ Верховна Рада України буде на канікулах.

■ Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000» підіб'є підсумки Всеукраїнського телевізійного марафону «Дитяча лікарня майбутнього» і збирання коштів на створення та будівництво Дитячої лікарні майбутнього.

■ У Києві відбудеться 6-та виставка-презентація страв національної кухні етносів України.

■ Я ВАМ ПИШУ...

Поки дерево не впало

Я пенсіонерка-вчителька, все життя мешкаю у центрі міста в давньому (збудованому ще у 1890 році) невеличкому будинку. Шістдесят років росте поряд з будинком дерево. І вже воно стало старе-престаре. Як тільки вітер чи негода,

ми, мешканці, переважно пенсіонери, з жахом чекаємо, що воно впаде і розвалить наші оселі. Або ще гірше — когось уб'є. За свої 402 гривні пенсії зрізати те дерево я не можу, бо ця послуга дуже дорого коштує. От і звертаюся по допомогу

до різних інстанцій, але все марно.

До газети раніше взагалі ніколи не писала, але як же мовчати? Коли у моєму подвір'ї дерево впаде, то може бути вже пізно...

Лілія КРИЖАНІВСЬКА.
Житомир.

КОРОТКО

■ В Алушті почалася безстрокова акція протесту із захисту мусульманських святих.

■ На Черкащині міліція вилучила у безробітного понад 10 кг марихуани.

■ Українські та польські миротворці в Косовому провели спільні стрільби з американськими військовими (УНІАН).

■ На Сумщині буде здійснено перевірку існування тінювих схем обороту спирту й алкогольних напоїв.

■ Сесія Донецької міськради ухвалила бюджет міста на 2007 рік.

■ У Сімферополі з вини п'яного водія зіткнулося 4 автомобілі.

Віце-прем'єр-міністр з питань житлово-комунального господарства Володимир РИБАК заявив, що уряд ще не визначився з розцінками на газ для населення на 2007 рік, але обіцяє це зробити до кінця цього року.

Колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка викликають у Генпрокуратуру, де він має свідчити у справі загибелі лідера Народного руху України В'ячеслава Чорновола

■ ВІТАННЯ

Вдячність за сумлінність і витримку

Щиро вітаю вас із професійним святом — Днем працівників архівних установ.

Важко переоцінити значення зібрань документальних пам'яток для соціального захисту громадян, розвитку наукових досліджень, забезпечення практичних потреб державного управління, задоволення пізнавальних, культурних і духовних інтересів людей.

Від вашої повсякденної копіткої праці залежить продуктивне використання інформаційного потенціалу архівних документів для врахування уроків національного державотворення, збагачення духовного потенціалу Українського народу.

Верховна Рада України і надалі дбатиме про захист та збагачення національної документальної спадщини та законодавче забезпечення розвитку архівної сфери.

У цей святковий день висловлюю вдячність за сумлінність, наполегливість, витримку, оптимізм у вашій професійній діяльності.

Щастя, здоров'я вам і вашим родинам.

*Голова Верховної Ради України
Олександр МОРОЗ.*

* * *

Напередодні професійного свята архівістів у Закарпатському обласному держархіві за сприяння народного депутата України Станіслава Аржевітіна відкрито бібліотеку. Тут є всі зручності для роботи тих, хто цікавиться архівними документами.

На знімку: Станіслав Аржевітін (перший ліворуч) та директор обласного держархіву Михайло Делеган (другий ліворуч) під час відкриття бібліотеки.

Фото Івана ГУДЗОВАТОГО.

■ АКТУАЛЬНО

Головна проблема — недовіра до влади. Але народ стомився від виборів

Ці протилежні за суттю думки Прем'єр-міністр Віктор Янукович висловив у четвер на першому засіданні новоствореної Ради розвитку регіонів. Він насамперед мав на меті застерегти політиків від розв'язання державних та особистих проблем за рахунок позачергової виборчої кампанії. «Найнебезпечнішими для країни і суспільства я вважаю прагнення окремих політичних сил до дестабілізації внутрішньополітичної ситуації і спроби штучно створити передумови для різних дострокових виборів і переписування Конституції «від себе», — сказав глава уряду. Деструктивні процеси він назвав безперспективними і наголосив, що люди вже «стомилися від виборів».

Небажання лідера владної політичної сили витрачати час і кошти на нові виборчі стосунки з опонентами зрозуміле. Тим паче що, на його переконання, (прем'єра цитує «Інтерфакс») «у країні настала ера відповідальної політики, і сьогодні влада як ніколи зацікавлена у стабільності в державі і зростанні благополуччя народу».

З другого боку, Віктор Янукович назвав «головною проблемою» нинішнього часу «недовіру народу до влади» і що саме «відповідальність політика несе в собі гарантії і для тих, хто працює в органах виконавчої влади, і для багатьох мільйонів наших громадян». А коли так, коли політик з іншої гілки влади, припустимо, безвідповідальний, то виникає логічне запитання: якщо не шляхом виборів, то як іще інакше народу демократичним чином висловити такому «служі народу» власне «фе» і позбавити владних амбіцій?

Тим паче немає чого хвилюватися з приводу будь-яких виборів політсилі, чий уряд, як те стверджував на засіданні Віктор Янукович, виступає за взаємопорозуміння між усіма гілками влади, не бажає жодних конфронтацій і готовий іти на компроміси. На виборах народ здатний це оцінити. Інша річ, що громадяни справді стомилися...

Анатолій БЕНЬ.

До Конституційного Суду не надходили подання щодо законів про внесення змін до Конституції з так званої політреформи (Прес-служба КС)

Студенти приміряли депутатські крісла

(Початок на 1-й стор.).

Розповідаючи студентам про діяльність Верховної Ради, О. Мороз зазначив, що після парламентських виборів країна перейшла від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської форми правління. «Такий перехід складний у будь-якій країні, але в Україні, з огляду на попередні недемократичні традиції, він набагато складніший», — додав О. Мороз.

Саме цим він і пояснює сьогоднішні політичні дискусії, бо «передача влади — це завжди болісний процес, особливо для тих, хто її передає іншим». Звідси й дискусії про контрасигнацію чи про погодження з Президентом кандидатур на посади заступників міністра внутрішніх справ України, вважає він. Утім, студенти виявилися доволі обізнаними у політичних колізіях, тож студентка із Сум відразу поцікавилася думкою О. Мороза з приводу призначення на посаду заступника міністра внутрішніх справ Плеханова, який у 2004 році очолював сумську міліцію. «Я вважаю, що призначення Плеханова

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

на посаду заступника міністра внутрішніх справ — це велика помилка, бо пам'ятаю його дії у 2004 році», — сказав Голова Верховної Ради, від-

повідаючи на це запитання. Також глава парламенту пообіцяв студентам всіляко підтримувати розвиток студентського самоврядування.

Прожитковий мінімум та мінімальну зарплату збільшать

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання

22 грудня

(Початок на 1-й стор.).

Робота народних депутатів під час останнього перед новорічними та різдвяними святами сесійного засідання була досить продуктивною — тільки під час ранкового засідання парламентарії ухвалили 12 законів.

Зокрема, народні депутати внесли зміни до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів, якими запроваджується процедура судового захисту конституційних прав особи на стадії порушення кримінальної справи та встановлюється кримінальна відповідальність за незаконне порушення кримінальної справи.

Ще один ухвалений закон — «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України» — зобов'язує відповідні державні органи чи їх посадових або службових осіб до обов'язкового вручення обвинуваченому копії постанови про порушення кримінальної справи, оскільки сьогодні відсутність такого обов'язку, по суті, зводить нанівець передбачене законом право будь-якої особи оскаржити в суді постанови про порушення кримінальної справи.

Також було ухвалено закони України: про внесення змін до Митного тарифу України (стосовно митних ставок на спирт коньячний); про внесення змін до законів України «Про державну виконавчу

службу» та «Про виконавче провадження» (передбачають перетворення Департаменту державної виконавчої служби, що є урядовим органом, який діє у складі Міністерства юстиції, на департамент державної виконавчої служби Мін'юсту, який буде структурним підрозділом міністерства, а територіальних органів державної виконавчої служби — на структурні підрозділи відповідних управлінь юстиції); про внесення змін до статті 3 Закону України «Про заходи, спрямовані на забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» (пропонується продовжити процедуру погашення заборгованості підприємств ПЕК, що утворилася станом на 1 липня 2005 року, до 1 січня 2008 року); «Про науковий парк «Київська політехніка». Народні депутати проголосували за внесення змін до Сімейного та Цивільного кодексів України; закон про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду (створює законодавчі основи для залучення з цієї метою коштів інвесторів та визначає нові організаційні форми стимулювання розвитку житлового будівництва). Зміни до деяких законодавчих актів стимулюватимуть заходи з енергозбереження. Зміни до Закону України «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів» визначають правові та організаційні засади державної політики в сфері обігу

цих засобів, встановлюють порядок народного контролю, повноваження органів державної влади, права та обов'язки юридичних і фізичних осіб. Також Верховна Рада внесла зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

Далі Верховна Рада розглянула ряд законів, стосовно яких Президент України застосував право вето. Зокрема, глава держави не погодився з новою редакцією статті 7 Закону «Про банки і банківську діяльність», відповідно до якої скорочується кількість членів наглядових рад, які призначаються Президентом та Верховною Радою, із семи до п'яти осіб, а натомість право призначати п'ять членів наглядової ради Державного банку надається Кабінетові Міністрів. Верховна Рада не змогла ні відхилити цей законопроект, ні подолати вето Президента, тож ухвалила закон у новій редакції.

Крім того, Верховна Рада погодилася з запереченнями Президента до законів України «Про статус депутата Верховної Ради Автономної Республіки Крим» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії незаконному обігу архівних документів» й ухвалила ці закони в новій редакції з урахуванням пропозицій глави держави.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Коса на камінь

Вечірнє засідання

21 грудня

Саме це нагадувало постатейне обговорення у Верховній Раді проекту закону про Кабінет Міністрів України у другому читанні. Після обрання суддів депутати прийняли рішення працювати доти, доки не буде завершено розгляд усіх більш як 500 поправок до законопроекту і проголосовано цей документ. Найбільше пропозицій внесли народні депутати Юрій Ключковський, Микола Оніщук («Наша Україна») та Анатолій Матвієнко

(БЮТ). Поправки глави держави представляв у парламенті постійний представник Президента України у Верховній Раді Роман Зварич. Проте під час голосування в сесійній залі не проходила жодна суттєва пропозиція ані Президента, ані депутатів. Навіть якщо запропонована норма закону, на думку глави держави, суперечила Конституції. Так, у законопроекті, зокрема, залишилися норми про те, що Кабмін обговорює на своїх засіданнях і вносить подання кандидатур заступників глав не

лише обласних, а й районних держадміністрацій, про право Кабміну скасовувати акти місцевих держадміністрацій. А також такі суперечливі положення, згідно з якими всі укази Президента України мають скріпляти своїми підписами Прем'єр-міністр та відповідний міністр. Згідно із законопроектом з'являється і новий вид актів — доручення прем'єра, обов'язкові до виконання.

«Це неконституційне перетягування повноважень Президента Кабінетом Міністрів», — переконував Ю. Ключковський. І навіть головуючий Перший заступник Голови

Верховної Ради Адам Мартинюк визнав, що обговорення законопроекту про Кабмін свідчить: думаємо лише про сьогодні, а не про завтра. Зрештою, законопроект про Кабінет Міністрів було схвалено в цілому 247 голосами. Однак майже абсолютне нехтування пропозиціями і зауваженнями глави держави свідчить про те, що Президент, вочевидь, знову накладе вето на цей документ.

Насамкінець депутати також схвалили зміни до Закону «Про Національний банк України» стосовно членів ради та правління банку.

Юліана ШЕВЧУК.

Будинок, у якому оселилося щастя

■ ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Десять років тому лейтенант Олександр Болотний, а сьогодні він уже майор, став черговиком на отримання житла. Його порядковий номер на 1 січня 1996 року був 1800. А 15 грудня з рук народного депутата України Олега Радковського майор Олександр Болотний і його дружина Ганна, теж, до речі, військовослужбовець, одержали ключі від новенької двокімнатної квартири.

Родина Болотний запросила Олега Радковського, начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-полковника Сергія Кириченка і командувача Південного оперативного командування Івана Свіду і міського голову Миколаєва Володимира Чайку за перший святковий стіл у новій квартирі.

За доброю чаркою зайшла розмова про новосілля, певна річ, про квартиру.

— 3 таким запасом міцності, яким є житло, — сказав майор Олександр Болотний, — служитиметься легше.

Почесний президент холдинга «Берег груп» народний депутат Олег Радковський сказав, що десятиповерховий житловий будинок на вулиці Жовтневій, в якому одержали квартири 117 військовослужбовців Миколаївського гарнізону, — не перший, котрий будівельники звели для військовослужбовців.

Будинки-красені вже обжиті військовослужбовцями в містах Овідіополі, Вилковому, Одесі, Котовському, Миколаєві. Тисячі офіцерів, прапорщиків, військовослужбовців-контрактників одержали квартири.

Здавалося б, є підстави для радісного настрою. Але народний депутат Олег Радковський вважає, що державна програма забезпечення військовослужбовців

житлом перебуває під загрозою зриву. Як працює ця програма нині?

— Військо реалізовувало військові містечка, які не використовуються, — розповів «Голосіві України» Олег Радковський, — отримуючи за це житло для військовослужбовців. Така схема дала змогу за два роки збільшити темпи житла в чотири рази, цього року власниками квартир стануть сім тисяч чоловік у погонах. У 2004 році квартири одержували всього дві тисячі військовиків. Кабмін прийняв рішення, що будівництвом житла для війська займатиметься Держбуд, а комерційним структурам відмовлено у праві будувати житло для військовослужбовців. Це, на мій погляд, поспішне і головне — не підкріплене економічно і фінансово рішення.

Узяти, приміром, військові містечка, що вивільняються армією в рамках реформування Збройних Сил. Вони повинні передаватися на баланс місцевих рад, що намагаються всіма правдами і неправдами уникнути такого «подарунка», на фінансування утримання якого в місцевих бюджетах просто немає грошей. Ми пропонуємо на територіях, що вивільнилися, будувати житло для війська. Це вигідно для всіх — для держави, для війська, для будівельників.

Фото автора.

На знімку (зліва направо): народний депутат України Олег Радковський, міський голова Миколаєва Володимир Чайка, командувач Південного оперативного командування Іван Свіда, генерал-полковник Сергій Кириченко.

Холдинг «Берег-груп», почесним президентом якого є народний депутат, спеціалізується на житловому будівництві для Збройних Сил. До кінця нинішнього року, тобто найближчим часом, будуть здані в експлуатацію два будинки в Одеському і Овідіопольському військових гарнізонах, триває будівництво ще двох будинків у Миколаєві.

Від будівельників військо одержує не тільки житло, а й об'єкти для розміщення військових містечок. У тому само Миколаєві, поруч з новеньким будинком, розташоване військоове містечко

зв'язківців. «Берег-груп» зробив там ремонт трансформаторної підстанції, пробував свердловину для подачі питної води, побудував гуртожиток на 28 місць для військовослужбовців-контрактників, проклад кабельні електротраєкторії. Тобто, об'єктивно кажучи, будівельники працюють на зміцнення обороноздатності держави.

Ну і про сюрприз, що чекав на народного депутата Олега Радковського, — наказом міністра оборони йому присвоєно військове звання — «капітан-лейтенант запасу».

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Подякували за турботу

Активну і послідовну діяльність, спрямовану на вирішення нагальних проблем сільського Криворіжжя, проводить народний депутат від Партії регіонів Олександр Вілкул. Голова Криворізької районної ради Дніпропетровської області Володимир Мельник від імені місцевих депутатів подякував парламентарію за його турботу. Відтепер мешканці Кривого Рогу зустрічатимуть новорічні свята з вірою і надією на кращі зміни.

Нещодавно Дніпропетровською обласною радою було прийнято рішення, згідно з яким Криворізькому району виділено більш як 33 мільйони гривень. Ці кошти спрямують на розв'язання екологічних проблем, пов'язаних з негативними наслідками гірничо-металургійного комплексу, та соціально-економічний розвиток населених пунктів району.

Підготував
Анатолій БЕНЬ.

72 угруповання — під контролем МВС. А «квартирники»?

«Усі угруповання, які були, їх 72, ми беремо під жорсткий контроль, під контроль міністра», — сказав перший заступник міністра внутрішніх справ Михайло Корнієнко в п'ятницю на прес-конференції в Києві, коментуючи розслідування злочинів кримського угруповання «Башмаки».

Як передає слова генерала «Українська правда», самих «Башмаків» як угруповання уже немає, лише залишки — «каблуки і цвяхи», та й на тих, запевняє він, чекає близький кінець.

Аби хтось не подумав про «звичайний дах» міліції бандитам, керівник Департаменту зі зв'язків із громадськістю МВС України Костянтин Стогній уточнив: взяття під контроль означає документу-

вання фактів злочинної діяльності членів цих угруповань.

Генерал Корнієнко дав дві поради начальникам обласних—районних управлінь міліції і громадянам. Першим опосередковано: кадрові перестановки в системі органів внутрішніх справ у регіонах залежатимуть від результатів оголошеної операції «Профілактика». А пересічним і не зовсім мешканцям підказав бути пильними в період новорічних і різдвяних свят у зв'язку з можливим збільшенням кількості квартирних крадіжок. «Квартирники», судячи з усього, до організованих злочинних угруповань не входять, тому й не під контролем?

Підготував
Анатолій БЕНЬ.

Волиняни на Донбасі

Два дні в Донецькій області перебувала делегація Волині на чолі з головою обласної ради Анатолієм Грицюком. Депутати і працівники виконавчого апарату Волинської обласної ради, голови районних рад знайомилися з роботою своїх колег з Донбасу, відвідали промислові та сільськогосподарські підприємства, зустрічалися з керівниками органів місцевого самоврядування.

Гості були приємно вражені організацією виробництва на ЗАТ «Бахмутська аграрна спілка», ЗАТ «ВО Конті», БАТ «Артемівський завод по обробці кольорових металів», ТОВ «КНАУФ-Гіпс Донбас», Донецькому металургійному заводі. Назавжди запам'ятають вони і Свято-Успенську Святогірську Лавру. Щоб візит був для волинян цікавим і корисним, чимало старань доклав голова Донецької облради Анатолій Близнюк. Відтепер Донбас став до Волині ближче. У цьому чарівному куточку на заході України з нетерпінням чекають гостей з шахтарського краю.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

■ ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: біля Верховної Ради України мітинують мешканці села Княжичі Броварського району Київської області. Вони вимагають відставки сільського голови та «припинення передачі земельних ділянок не членам сільської громади».

■ ОФІЦІЙНО

Постанова
Верховної Ради
України

Про «День Уряду України» у квітні 2007 року

Верховна Рада України постановляє:

1. Провести 10 квітня 2007 року у Верховній Раді України «День Уряду України» з порядком денним «Про стан соціальної захищеності та забезпечення життєдіяльності громадян, які постраждали від Чорнобильської катастрофи».

2. Кабінету Міністрів України визначити доповідачів, підготувати необхідні аналітичні та довідкові матеріали з цього питання, в тому числі щодо внесення відповідних змін до законодавства, і не пізніше як за п'ять днів до проведення «Дня Уряду України» надати ці матеріали відповідним комітетам Верховної Ради України, народним депутатам України.

3. Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природо-користування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи із залученням в установленному порядку представників центральних та місцевих органів виконавчої влади здійснити необхідні заходи щодо організації цього та методичного забезпечення проведення «Дня Уряду України», узгадальні пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповідь і проєкт Постанови Верховної Ради України із зазначеного питання.

Голова Верховної
Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
14 грудня 2006 року.
№ 456-V.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Гарантійної угоди (Другий проєкт розвитку експорту) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку

Верховна Рада України постановляє:

Гарантійну угоду (Другий проєкт розвитку експорту) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку, підписану 26 вересня 2006 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України
В. ЮЦЕНКО.

м. Київ,
1 грудня 2006 року.
№ 423-V.

■ підсумки тижня

Бурхливий фініш

Верховна Рада заслухала звіт тимчасових комісій. Пройшли парламентські слухання щодо ставовиша молоді. Окрім того, парламентарії розглянули проєкт державного бюджету на 2007 рік із зауваженнями Президента. За словами Першого віцепрем'єр-міністра, міністра фінансів Миколи Азарова, у новому варіанті головного фінансового документа країни враховано 97 відсотків зауважень глави держави. Однак члени антикризової коаліції сумніваються в тому, що закон про державний кошторис буде підписаний Віктором Ющенко.

Бюджетній темі була присвячена і зустріч Прем'єр-міністра Віктора Януковича з Президен-

том, яка відбулася у четвер. В той день прем'єр на раді регіонів заявив про необхідність підписати закон про державний бюджет. Хоча й висловив думку, що головний фінансовий документ йому не подобається також. А прес-служба глави держави розповсюдила заяву, в якій сказано, що Віктор Ющенко не підпише бюджет, якщо в ньому не враховані його пропозиції щодо прожиткового мінімуму.

З огляду на це можна прогнозувати і вето Президента на закон про Кабінет Міністрів, який народні обранці прийняли у четвер у другому читанні. Тим паче, що жодна поправка глави держави прийнята не була.

Схоже, саме ці дві об-

ставини змусили парламентаріїв змінити графік своєї роботи. Наступний тиждень вони працюватимуть у фракціях і комітетах, а не в округах, як планувалося раніше.

Водночас чимало політиків заговорили про дострокові парламентські вибори. Щоправда, проти рішуче висловився Віктор Янукович. Він заявив, що народ втомився від виборів.

Однак у Києві розпочався збір підписів жителів столиці за проведення дострокових виборів голови міста і Київради. Так опозиція зреагувала на нові тарифи, запроваджені у «матері міст руських» новим градоначальником Леонідом Черновецьким.

Схоже, 2007 рік обіцяє стати доволі гарячим. На політичній арені.

Володимир КОРОЛЮК.

На донецькій шахті «Щегловська-Глибока» загинув гірник (УНІАН)

■ У НОМЕР

Бал не бал, а трохи грошенят зібрали

Чернігів. Благодійний бал «Ренесанс милосердя» зібрав чимало місцевих бізнесменів, керівників підприємств, банків, держвисокопосадовців, які прийшли у філармонійний центр з дружинами. І хоча з танцями якось не склалося, все ж порадували концертні виступи, аукціон з продажу двадцяти дитячих картин арт-студії «Колібри». П'ять малюнків, до речі, придбав за тисячу гривень голова Чернігівської облдержадміністрації Микола Лаврик і подарував їх Центру соціально-психологічної реабілітації дітей у с. Хмільниці та прилущькому дитячому будинку «Надія». Загалом бал зібрав 20 тисяч 305 гривень. Ці кошти підуть на стипендії обдарованим дітям з малозабезпечених сімей.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Відкрито онкоцентр

Перший в Україні дитячий онкоцентр відкрито в **Херсоні** на базі лікарні імені О. Луганського. Південну область обрано не випадково, адже вона лідирує серед регіонів щодо показника онкозахворювань — тут щороку медики беруть на облік 25—30 хворих дітей. Центр створено за сприяння місцевих політиків, підприємців, релігійних громад.

Факхівці надаватимуть медичну, психологічну, соціальну допомогу 54 хворим дітям, мешканцям обласного центру. Стаціонарно на лікуванні зможуть перебувати одночасно 30 дітей.

Вл. инф.

І станемо «грінпісівцями»

Херсонщина. Із чотирьох лісових господарств області надійдуть у продаж новорічні сосни. Найбільше їх поставлять зі Збур'ївського лісгоспу Голоприсанського району.

Тим часом лісівники стурбовані бракон'єрськими вирубками. «Адже нівечать ліс, зрубуючи переважно верхівки, — каже завідувачка сектору використання лісових ресурсів «Херсонлісу» Любов Пронько, — а для того, щоб виростити деревце до новорічної ялинки, потрібно не менше десяти років».

Схоже, «перейти» на штучні ялинки українцям випаде не скоро. Адже у той час, як живе деревце на херсонських ринках коштує 15—25 гривень, штучне тягне у 20—30 разів більше. Хоча очевидно є інша пропорція: хай би пластикова ялинка коштувала 20 чи 50 гривень, а от жива варта й 500. Отоді ми всі станемо «грінпісівцями»!

Алла БРУСИЛОВА.

На знімку: лісник Збур'ївського лісгоспу.

Фото автора.

Нагорода за екологічну безпеку виробництва

ВАТ «Запоріжсталь» визнано переможцем V Всеукраїнського конкурсу «Екологічна якість і безпека». Цей конкурс проводить Всеукраїнська громадська організація «Жива планета» в номінації «Екологічна якість і безпека виробництва».

Експерти високо оцінили роботу підприємства, спрямовану на зменшення техногенного навантаження на довкілля. Особливу увагу комісія звернула на те, що проведені природоохоронні заходи за останні 10 років дали можливість більш як удвічі зменшити викиди пилу в атмосферу, значно поліпшити очищення стічних вод, обмежити кількість шкідливих домішок у відпрацьованих газах. Понад 20 відсотків території комбінату займають зелені насадження. А нинішнього року підприємство одним з перших в Україні випустило офіційний екологічний звіт.

Вручаючи нагороду переможцю, заступник міністра охорони навколишнього середовища Святослав КУРУЛЕНКО відзначив показовий приклад вітчизняного досвіду впровадження екологічно чистих і безпечних технологій «Запоріжсталі», що уже кілька років реалізує цю стратегію.

Міністр палива та енергетики Юрій БОЙКО впевнений, що 2007 рік буде переломним у розвитку української енергетики

У Новобогданівці знову рвуться снаряди...

Із зруйнованих контейнерів витікає аміак. Десятки людей постраждало, зупинено рух на залізниці, навкруги розкидані вибухами боєприпаси. На щастя, це тільки сценарій, за яким підрозділи Збройних сил відпрацьовують свої дії на випадок реальної надзвичайної ситуації.

Уперше військове керівництво зайнялося тренуванням і підготовкою своїх людей до ситуації, яка аж ніяк не пов'язана з воєнними діями. Таке рішення прийнято після схвалення РНБО та затвердження Президентом Стратегічного замислу застосування Збройних сил.

Завдання щодо ліквідації техногенних та природних катастроф входять до переліку семи ситуацій застосування війська в рамках інших завдань із забезпечення обороноздатності держави. Військові боротимуться із катастрофами разом з іншими силовими структурами.

Цього разу Міноборони вирішило випробувати в дії військовий госпіталь. І не в місці постійної дислокації, а в районі вірогідної катастрофи. Для цього несподівано для персоналу він був піднятий по тривозі та відправлений з Вінниці до Новобогданівки. А щоб не було імітаційних дій, лікарі у пого-

Фото надано прес-службою Міністерства оборони України.

нах почали реальний прийом місцевого населення. Задарма. У цей же час інженерно-саперні підрозділи шукали вибухонебезпечні предмети навколо «потерпілої» ракетно-артилерійської бази, а хіміки обробляли території після витоку отруйних речовин.

Уперше військові передбачили і рятувальну роботу з пасажирами потягів, які можуть бути зупинені і залишитися відірваними від населених пунктів, як це було влітку. Їх відразу обігріли, нагодували, налагодили зв'язок.

Андрій ЛИСЕНКО.

■ ЦИФРА

300

трудівників ВАТ «Чернігівгаз» вийшли днями до Чернігівської облдержадміністрації

Пікетувальники вимагали від виконавчої влади допомоги у розв'язанні конфліктної ситуації, яка загрожує припиненню у січні газопостачання на Придесення. У зверненні 2,5-тисячного колективу ВАТ «Чернігівгаз» до керівників області йдеться про те, що ДК «Газ України» НАК «Нафтогаз України» не продовжує дію договору на користування ВАТ «Чернігівгаз» газорозподільними мережами Чернігівської області. «Гостре занепокоєння, — зазначається у заяві, — викликає той факт, що досі невідомо, кому буде

передано в обслуговування газорозподільні мережі Чернігівської області. А це означає, що вже з 1 січня 2007 року ВАТ «Чернігівгаз» не матиме юридичного права реагувати на аварійні виклики споживачів, яких за 11 місяців поточного року аварійно-диспетчерською службою Чернігова було прийнято 6700, не зможе ліквідовувати аварійні витoki газу, не матиме права здійснювати щоденні профілактичні огляди газової мережі», — **повідомляє наш власний кореспондент у Чернігівській області Сергій ПАВЛЕНКО.**

Єдина україномовна газета Криму може зникнути

Редактор «Кримської світлиці», єдиної на півострові україномовної газети, Віктор Качула сьогодні даватиме пояснення в прокуратурі Київського району Сімферополя стосовно піврічної заборгованості з виплати зарплати працівникам редакції.

Кабмін України так і не спромігся розпочати фінансування видання: з 800 тисяч гривень, визначених «Кримській світлиці» у держбюджеті, журналісти не отримали жодної копійки.

Учора шанувальники газети довідалися, що, можливо, отримали останній номер. Через брак коштів колектив роками живе з боргами, видаючи «Кримську світлицю» виключно на пожертви читачів. Укотре постає питання — невже допустимо, щоб в Криму загинув єдиний україномовний часопис?

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Гуртожиткам зробили темну

У **Миколаєві** за борги від електроенергії від'єднано шість гуртожитків. Мешканці одного з них, по вулиці Севастопольській, у відповідь на змушену темряву і неможливість приготувати їжу (у гуртожитках — електроплити), перекрили рух на проспекті Леніна. Кілька годин на головній транспортній дорозі міста спостерігався затор. Як повідомив заступник міського голови Леонід Яворський, борг цього гуртожитку за спожите світло становить 116 тисяч гривень. У листопаді мешканці першого під'їзду заплатили за електроенергію 69 тисяч гривень, а нараховано було 65 тисяч. А мешканці другого під'їзду за листопад розрахувалися більш як на 40 відсотків.

Водночас заступник керівника міської філії «Обленерго» Микола Гончарук повідомив, що, оскільки немає лічильників у гуртожитках, борги за спожиту електроенергію зростають. Договори про відпуск електроенергії гуртожиткам не підписано. Керівники гуртожитків не надали інформацію про те, хто оплачує послуги, а хто ні, тому відключають усіх. Усього борги житлового фонду міста становлять 49 мільйонів гривень. Поки що досягти домовленостей між обленерго і міською владою не вдалося. Місто просить списати борги, енергетики наполягають на погашенні.

Олена ІВАШКО.

■ ФОТОФАКТ

Із Скита Манявського, що на Івано-Франківщині, до Тернополя прибула копія Іверської ікони Божої Матері — Вратарниці. Її кілька років тому разом з іконописцями із Чикаго розписав у США настоятель-місіонер з України протопресвітер Зеновій Колесник. У 2005 році, коли ікону привезли в Україну, на Закарпатті та Івано-Франківщині відбулася низка зцілень віруючих, котрі прикладалися до святого образу Божої Матері.

На знімку: щодня до ікони приходять сотні віруючих.

Фото Олега СНІТОВСЬКОГО (Укрінформ).

Тепла україно-російська зима

(Початок на 1-й стор.)

Учорашньому засіданню комісії за участю глав держав передували засідання всіх її робочих органів: комітету з питань економічного співробітництва, підкомітетів з питань безпеки, з міжнародного співробітництва, з питань гуманітарного співробітництва, з питань функціонування Чорноморського флоту РФ та його перебування на території України.

У ході переговорів і на засіданні комісії президенти розглянули весь спектр питань російсько-українського порядку денного і визначили перспективи подальшого розвитку відносин. Розширюється договірно-правова база співробітництва. На сьогоднішній день укладено близько 200 міждержавних та міжурядових договорів і угод. Цього року підписано угоду між урядами обох країн про порядок перетинання російсько-українського державного кордону жителями прикордонних районів, програму міжрегіонального і прикордонного співробітництва до 2010 року. Певний оптимізм з'явився щодо перспективи розвитку торгово-економічних зв'язків.

Під час візиту було підписано низку міжурядових договорів. Зокрема, про реадмісію; про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що використовуються й отримані в ході двостороннього військово-технічного співробітництва.

■ ФОТОФАКТ

Біля секретаріату Президента у зв'язку з візитом Президента Російської Федерації Володимира Путіна відбулися пікети різних політичних сил на підтримку і проти політики Росії стосовно України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

До сусідів — без черг

(Початок на 1-й стор.).

Водночас командири попереджає, що за 11 місяців цього року через державний кордон представники ДПС не пропустили 7 233 дітей. Найпоширенішою причиною була відсутність згоди батьків на те, щоб їхня дитина перебувала на території су-

сідньої держави. Тому важливо, щоб батьки звертали особливу увагу на правильне оформлення виїзних документів для дітей, повідомляє наш власний кореспондент у Луганській області Алла АНТІПОВА.

Прикордонники Харківської області у пунктах «Гоптівка»,

«Плетенівка», «Чугунівка», «Піски» відкриють всі смуги руху для оформлення транспортних засобів. Окрему смугу руху відкриють для пропуску офіційних делегацій, груп дітей, інвалідів, ветеранів Великої Вітчизняної війни. Автобуси, які перевозять організовані групи, оформлятимуть без черги, повідомляє прес-служба Кабінету Міністрів. Передбачається, що протягом цих днів кількість громадян, які перетинають

кордон на основних автомобільних пунктах пропуску, зросте у 2,5 разу. 2006 року державний кордон України на Харківській ділянці перетнули більш як 9,5 млн. чоловік і 85 тис. транспортних засобів. У середньому за добу цього року через українсько-російський кордон прикордонники і митники пропускали понад 26 тис. осіб, зокрема понад 14 тис. українців і 12 тис. іноземців, близько 2,5 тис. транспортних засобів.

■ ФОТОФАКТ

Фото Дмитра ЛАРИНА (Україноформ).

Учора в приміщенні Дипломатичної академії при МЗС України за участю глав дипломатичних місій іноземних держав, акредитованих в Україні, відбулися урочисті збори з нагоди Дня працівників дипломатичної служби України. У рамках святкового заходу пройшла презентація щорічного видання «Україна дипломатична», «Дипломатичного словника» і видання «Консульська служба України».

На знімку: народний депутат України Геннадій Удовенко з дипломом почесного доктора наук Дипломатичної академії України.

Від батька у скорботі

Напередодні візиту російського Президента в Київ батько вбитого в Лондоні колишнього офіцера ФСБ Олександра Литвиненка передає у Посольство РФ у Києві екземпляри двох книг свого сина «ЛЗУ: Лубянське злочинне угруповання» і «ФСБ підриває Росію» (написана в співавторстві з Юрієм Фельштинським), а також лист із вимогою зняти заборону на розповсюдження в Росії цих книг. У них Олександр Литвиненко розповідає про злочини ФСБ у Росії проти мирних громадян, головними з яких стали вибухи житлових будинків у 1999 році в Москві, Волгодонську і Буйнакську. За словами друга Литвиненка — Артема Дегтярьова, російські дипломати обіцяли передати книги особисто Президенту РФ.

У ході прес-конференції в Києві Вальтер Литвиненко на питання, наскільки йому віритися в те, що отруєння його сина є справою рук російських спецслужб, відповів позитивно. Він шкодує, що сьогодні Росія перетворюється на державу, котрою керує група людей, в очах яких «велика Росія — це країна, що може піднести кулак до носа, щоб її боялися»...

Під час прес-конференції Артем Дегтярьов зачитав звернення від імені рідних, близьких і друзів покійного Литвиненка, в якому, зокрема, йдеться: «Ми

вимагаємо від Вас, пане Путіне, внести законодавчі зміни, що забороняють проведення таких операцій (мається на увазі фізичне усунення противників офіційної політики Росії. — Ред.), які по суті є терористичними актами».

Нагадаємо, Олександр Литвиненко, що виїхав у 2000 році у Великобританію і одержав у жовтні цього року британський паспорт, помер 23 листопада в лікарні Університетського коледжу Лондона через отруєння полонієм-210.

Михайло ГРЕЦЬКИЙ.

Занадто туманний Альбіон

Десятки тисяч пасажирів напередодні католицького Різдва не змогли через скасування авіарейсів вилітати з британських аеропортів, насамперед лондонського «Хітроу». Причина — густі тумани, що нависли над британською столицею.

Учора авіакомпанія «Брітїш ейрвейз» знову пообіцяла скасувати всі внутрішні і частину європейських рейсів. «Однак усі 140 далеких рейсів з «Хітроу» і назад планується виконувати за нормальним розкладом», — відзначили в авіакомпанії.

До цих «далеких», мабуть, зараховують і рейси Київ—Лондон. Як повідомили «Голосу України» в аеропорту «Бориспіль», ці перельоти здійснюються щодня і на момент, коли верстався номер, повідомлень про їхнє скасування не надійшло.

Прогнози синоптиків поки що невтішні — найближчими днями густий і холодний туман, як і раніше, огортатиме низку районів на території Англії й Уельсу. Тим часом на передріздвяні дні припадає один із найбільших річних піків подорожей.

Електронний журнал. А електронний щоденник?

■ А ЯК У НИХ?

У Латвії реалізуються проекти «електронна школа» і «електронний клас». Сьогодні в латвійських школах використовується 22500 комп'ютерів, що не мало для країни з населенням менше, ніж у Києві.

Міністр з питань електронного управління Іна Гуделе заявила, що актуальною стала задача забезпечення протягом двох років кожного вчителя новим комп'ютером. Вона вважає, що це реально, тому що в бюджеті на 2007 рік на інформатизацію шкіл буде виділено більше грошей, ніж у попередні роки. У поточному році в школи надійшло близько 2000 комп'ютерів.

З нового року вчителі замість звичайних «паперових» класних

журналів зможуть вести їхні електронні аналоги. Уже зараз у 300 школах (це третина шкіл) паралельно ведуться традиційні й електронні журнали. Крім полегшення праці вчителя й економії його часу, відмова від паперової версії журналу дасть змогу спростити обмін інформацією між класним керівником і батьками.

Міністр І. Гуделе відповідає не лише за інформатизацію шкіл, а й за виконання програми «електронного уряду». Після її впровадження кожна людина, що має комп'ютер, зможе вирішувати проблеми спілкування не тільки з місцевим самоврядуванням, а й з більшістю урядових структур.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

■ СВІТ КОРОТКО

КНДР

Нульовий результат

Позиції США і КНДР з основних питань на шестисторонніх переговорах з ядерної проблеми Корейського півострова зблизити не вдалося. Позиція Північної Кореї не змінилася — Пхеньян вимагає скасування фінансових санкцій США і тільки після цього готовий робити перші кроки з реалізації спільної заяви від 19 вересня 2005 року. Північнокорейська делегація відмовилася прийняти пропозицію Китаю про створення робочих груп для подальшої роботи.

ТУРКМЕНИСТАН

«Тіньовому кабінетові» — ні!

Представники туркменської опозиції розраховують повернутися в країну у зв'язку зі смертю Сапармурата Ниязова. Але поки що їм це не вдається, повідомив учора Батир Мухамедшин, що назвався представником об'єднаної туркменської опозиції і міністром юстиції «тіньового кабінету». Мухамедшин заявив, що авіаційні служби аеропорту Ашгабата не дали добро на приліт чартерного літака з представниками опозиції. Супротивники Ниязова впевнені, що в Туркменістані мають статися зміни.

На майбутній вівторок заплановано позачергове засідання вищого представницького органу влади цієї країни — народної ради, яка уповноважена призначати дату президентських виборів.

США

Піхотинці на лаві підсудних

Восьми американським морським піхотинцям пред'явлено звинувачення в убивстві 24 мирних іракців у місті Ель-Хадіта в листопаді 2005 року. Це — найбільша кримінальна справа, порушена за вбивство мирних іракських громадян американськими солдатами. Чотирьох військовослужбовців звинувачують у ненавмисному вбивстві, ще чотирьох — у недбалості. Найсуворіші звинувачення — в убивстві 12 чоловік і наказі про страту ще одного — висунуто проти командира взводу морських піхотинців, 26-літнього сержанта Френка Вутерича.

РОСІЯ

Знайшли винних

Теракт у Беслані організували Масхадов, Басаєв і Абу-Дзейт, усіх їх ліквідовано. Про це йдеться в доповіді за підсумками діяльності комісії Ради Федерації з розслідування теракта. Комісія дійшла висновку, що вибух у бесланській школі, де у вересні 2004 року бандити захопили заручників, відбувся з вини терористів, а не через дії силовиків. У доповіді також зазначається, що оперативний штаб, створений після захоплення школи в Беслані, діяв у рамках закону.

Правоохоронці затримали на українському судні «Рахів» двох нелегалів з Алжиру (УНІАН)

■ КРИМІНАЛ

Знову загинув колега

(Заява голови Національної спілки журналістів України Ігоря Лубченка).

Трагедія сталася в Сімферополі. Там вбито засновника і видавця газети «Голос молодези», члена Ради з молодіжної політики при главі Верховної Ради Криму, лідера кримського молодіжного руху «Бірлік» («Єдність») Норіка Шеріна.

Правоохоронні органи поки що не коментують злочин, мотивуючи, що йде слідство, і ми б це зрозуміли, якби Генеральна прокуратура і МВС України не прикривали протягом багатьох років своєї бездіяльності в розкритті вбивств Георгія Гонгадзе, Ігоря Александрова та інших наших колег.

Національна спілка журналістів України вимагає термінових і дієвих заходів для пошуку замовників і організаторів вбивства Норіка Шеріна, покарання усіх винних у цьому злочині.

Я закликаю представника Президента України в Автономній Республіці Крим Г. Москаля взяти розслідування цього вбивства під особистий контроль.

Закликаю колег, передусім кримських, провести власне журналістське розслідування обставин вбивства.

Голова Національної спілки журналістів України Ігор ЛУБЧЕНКО.

***

У Сімферополі до заходу сонця за мусульманським звичаєм поховали вбитого керівника громадської організації «Єдність» Норі Шеріна. Розкрити резонансний злочин кримським правоохоронцям допомагатимуть їх київські колеги з Генпрокуратури й МВС України. Президент В. Ющенко дав їм доручення взяти цю справу під особливий контроль. Прокуратура Криму порушила кримінальну справу за статтею 115 ч.1 КК «Умисне вбивство». Нині обставини вбивства з'ясовує слідчо-оперативна група у складі працівників кримських міліціонерів і прокурорів.

На сьогодні розглядають три версії вбивства: пов'язану з його громадсько-політичною діяльністю, з його бізнесом — як засновника комерційного підприємства, і побутову. Правоохоронці й родичі заперечують версію про нещасний випадок, неумисне вбивство з боку вбивство з метою пограбування: гаманець, золоті предмети, годинник і документи злочинці не взяли. Вбивство скоєно напередодні курултаю — національного з'їзду кримських татар і свята Курбан-байрам.

Заступник голови меджлису Рефат Чубаров згадує, що часто зустрічався з Норіком під час передвиборчої кампанії, запам'ятав його амбіційним і енергійним. Друзі й колеги вбитого кажуть, що він активно проводив у життя ідею толерантності та єдності слов'янської й кримськотатарської молоді.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

■ ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Стопроцентне самогубство

Триває слідство у справі самогубства токаря цеху № 2 ВАТ «Херсонські комбайни». Як уже повідомляв «Голос України», в ніч на середу 58-річний робітник повісився біля верстака.

Учора стало відомо, що правоохоронні органи області не виявили фактів примушення до самогубства. «Звичайно, прокуратура області, за участю наших співробітників, перевірила обставини його загибелі й не встановила ознак насильницької смерті або фактів примушення до самогубства», — розповіли у Центрі громадських зв'язків УМВС у Херсонській області. В ЦГЗ також уточнили, що загиблий не залишив передсмертної записки. Він мешкав у гуртожитку ВАТ і сім'ї не мав. Умови життя в гуртожитку були, вочевидь, не найкращими. Про це свідчить хоча б той факт, що його мешканці 12 грудня перекривали центральний проспект міста, вимагаючи відновлення подачі електроенергії.

Саме підприємство п'ять місяців поспіль не виплачувало заробітну плату. Заборгованість нині становить понад 6 мільйонів гривень. Власне, саме ці чинники більшість співробітників загублого токаря вважали головними причинами його самогубства, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

■ ФОТОФАКТ

Днями в справжню бійку переросли депутатські дебати в сесійній залі Київради. Під час прийняття рішення із земельних питань депутати фракції блоків Юлії Тимошенко і «Наша Україна» блокували трибуну в сесійній залі та зламали перегородку, що відділяє президію від зали.

Фото Олександра ЧЕКМЕНЕВА (УНІАН).

Міністерство внутрішніх справ закликає громадян бути пильними і не залишати свої домівки без нагляду на новорічні свята

Серійний убивця полював на дітей

До стотисячного Артемівська, розташованого на півночі Донецької області, нас привели недавні трагічні події. І хоча, здавалося, весь кошмар уже позаду (жорстокий убивця перебуває за ґратами), те, що відбулося, і досі будоражить городян. У цьому можна було переконатися, заговоривши з будь-яким перехожим або подивившись місцеву пресу, що рябіла заголовками: «Івалтівника й убивцю заарештовано», «Людина, здатна на страшні злочини, виявилася не особливо примітним хлопцем».

Пішли і не повернулися

Наприкінці жовтня нинішнього року в звичайній артемівській сім'ї сталася НП. Приблизно о пів на восьму вечора 10-річна Яна вибігла до продуктового магазинчику і зникла. Дівчинка не повернулася ні через 10 хвилин, ні через півгодини. Від хвртки її будинку до торговельної точки всього-на-всього якихось 30—40 метрів, до того ж школярка була одягнена дуже легко, а тому її мати забила тривогу практично відразу. Ніяких слідів, ні тіла, ні найменших зачіпок, ні свідків! Мати і батько до останнього сподівалися побачити доньку живою.

...Не минуло й місяця, як у міліцію звернулася вже жителька Артемівського району із заявою про зникнення своєї дочки. До того ж цей випадок був мало схожий на попередній: в один з листопадових днів 16-річна Ольга, очевидно, не порозумілася з дорослими і пішла з дому. Оскільки таке бувало й раніше, ті вирішили, що вона тимчасово живе в якійсь подружжя. Заметушилися, коли на сполох забили педагоги, оскільки їх підопічна перестала відвідувати заняття... Про те, що сталося щось

надзвичайне, ще рано було говорити: зниклої не було в лікарнях чи моргах. З огляду на те, що щорічно тисячі підлітків по всій Україні ідуть з дому «у пошуках пригод», подумали, що дівчина вирішила «змінити обстановку».

Смілива подружка

Подія, яка допомогла звести до спільного знаменника ці кілька зникнень, сталася вже наприкінці листопада. Дві школярки йшли вулицею Радянською, а коли одна з них відлучилася, на другу — 13-річну Олену — напав невідомий. Погрожуючи ножем, він намагався повести дівчинку із собою. Але подруга Олени не розгубилася, здійняла галас, що змусило незнайомця втекти з місця події. При цьому він ударив свою жертву, цілячись у шию. Поранення не стало смертельним лише завдяки тому, що удар клинка пом'якшила курточка дівчинки.

— Потерпілу відправили до лікарні, а з її подругою почали розмовляти оперативники, — розповідає начальник Артемівського міськвідділу міліції підполковник Вадим Леонт'єв. — На щастя, ця дівчинка словесно так докладно описала нападника, що нам вдалося «вчислити»

його за нашою картотекою. Зловмисником виявився 25-річний житель району. Ще 1999 року його було засуджено за замах на вбивство, вчинене ним, коли був неповнолітнім, і вийшов він на волю восени 2006 року. Згодом, під час упізнання, юний свідок твердо сказала: «Це він!»

Невдала втеча

Оперативники виставили засідки в місцях можливої появи зловмисника і до ранку затримали його. Хоча спочатку хлопець намагався все заперечувати, але, зважаючи на на масу доказів, усе-таки зізнався в нападі на Олену. При цьому мотивом називав користь: мовляв, хотів забрати серезжки, мобільник. Однак, чуття підказувало операм, що не все так просто. Коли затриманого почали «прощупувати» на причетність до жовтневого зникнення 10-річної Яни, то він помітно занервував. Потім заявив, що хоче говорити тільки з начальником карного розшуку. Коли хлопця привели до потрібного кабінету, він... розігнався і спробував вистрибнути з вікна на другому поверсі.

Після невдалої спроби чи то суїциду, чи то втечі підозрюваний заговорив. Розповів про те, як виходив «на полювання» на дітей. Першого разу йому довелося чекати три дні: то не знаходилося жертв, то заважали перехожі. Після кількох днів чекань його першою жертвою стала Яна. Коли дівчинка вийшла з магазину, покидьок схопив її і, погрожуючи вбити, повів у безлюдне місце. Там зґвалтував, придушив, а потім добив ударами каменю по голові...

Цей само шлях

Жив

подвійним життям

— У тому місці, на яке вказав підозрюваний, були виявлені тіла зниклих дітей, — розповідає старший слідчий прокуратури Артемівська Ігор Копченко. Після звільнення з місць позбавлення волі колишній зек постійної роботи не знайшов, перебивався випадковими заробітками. Жив у родичів, які про його подвійне життя не здогадувалися.

Нині обвинувачуваному призначено судово-медичну експертизу, що має відповісти, чи осудний він.

Дмитро ЛЮБЧЕНКО, Ірина ТРИНОВЕЦЬКА.

На знімках: начальник Артемівського міськвідділу міліції підполковник Вадим Леонт'єв; могила десятирічної Яни.

■ СПОРТ

Для нього «Динамо» — дім рідний

Футбол. Геннадій ЛИТОВЧЕНКО (на знімку) має за своїми плечима історію перемог не тільки як футболіст. Як тренер він двічі виводив харківські колективи першої ліги у вищу. У 2004-му це був «Металіст», а рік по тому — «Арсенал».

У прославленого гравця київського «Динамо» також достатній досвід роботи з футболістами-початківцями. Ще свіжий у пам'яті молодіжний чемпіонат Європи, де українська збірна, одним із наставників якої був і Литовченко, завоювала срібні медалі.

І от тепер, як каже сам Геннадій Володимирович, — нове випробування. Вже під прапорами динамівського клубу, де йому довірили очолити другу команду.

— Коли ви отримали запрошення очолити «Динамо-2»?

— Після того як молодіжна збірна України вийшла з групи на останньому чемпіонаті Європи, у роздягальню команди зайшли Григорій та Ігор Суркіси. Тоді президент «Динамо» сказав, що йому подобається, як я працюю з молоддю. Можливо, це і було першим кроком до того, щоб через півроку запропонувати мені очолити «Динамо-2».

— Які плануєте нововведення у своєму новому колективі?

— Відразу скажу, що кадрових змін у тренерському штабі не ініціюватиму. На своїх посадах залишаються Сергій Шматоваленко, тренер воротарів Олександр Мороз і начальник команди Сергій Багачок. П'ятого жовтня, коли у нас стартує підготовчий збір, ми обговоримо з Анатолієм Дем'яненком усі робочі моменти. Як на мене, необхідно, щоб у моїх підопічних були навантаження і тактичні заняття, аналогічні тим, які сповідують в основному

нуваннях приділяти роботі з м'ячем.

— Завдання перед командою залишаються ті самі?

— Так. Звичайно, ми повинні боротися за якнайвище місце в турнірі першої ліги. Однак головна мета другої команди інша — готувати футболістів для першої. Будемо тісно співробітничати і з Динамо-3», клубними школою та академією. Я переконаний, що в Україні є талановита молодь. Однак досить непростий етап переходу від юнацького до дорослого футболу з різних причин удається здолати лише одиницям.

— Після вищої ліги чи не здається вам робота з другою командою в певному сенсі пониженням?

— Останніх півроку я був без роботи. А для мене головне — бути у футболі. Я мав пропозиції від клубу вищої ліги — криворізького «Кривбаса», але віддав перевагу «Динамо-2». Мене з цим клубом пов'язує багато хорошого, у його складі я здобув великі перемоги, «Динамо» стало для мене рідним. До того ж працювати тут не тільки приємно, а й престижно. А працювати з молоддю — я б не сказав, що це легко і просто.

Олександр СЕМЕНЕНКО, журналіст (спеціально для «Голосу України»).

Кількість позовів зростає

За повідомленням Міністерства юстиції України, протягом 2006 року українці судилися з Кабінетом Міністрів та Президентом України майже вдвічі менше, ніж 2005 року. Проте в шість разів частіше, ніж у 2004 році, і в дванадцять разів більше порівняно з 2003 роком.

Протягом 2006 року до судів надійшло 1367 позовних заяв від громадян України, а також юридичних осіб, відповідачем по яких виступали уряд чи глава держави. Загалом, з 1 січня до 20 грудня поточного року проти Кабінету Міністрів та Президента України в українських судах у середньому розглядалося по 3—4 справи щодня.

Зменшення кількості позовів у 2006 році відбулося головним чином за рахунок позовів проти Кабінету Міністрів. Якщо 2005 року до судів було подано 2780 позовів проти уряду, то 2006 року — 1235.

А от кількість позовів до глави держави зростає щороку, незалежно від особи, що обіймає цю посаду. Зокрема, у 2003 році позовів до Президента України було 18, у 2004-му — 66, у 2005-му — 92, у 2006-му — 132. Незважаючи на різке збільшення числа громадян, готових відстоювати свої громадянські права у судах, переважно більшість позовів проти уряду та глави держави все-таки визнають безпідставними. А отже, це свідчить скоріш про зміну суспільного менталітету, ніж про кардинальне погіршення правової ситуації в країні. Зокрема, у 2003 році суди задовольнили лише 9 позовів проти Кабміну, у 2004-му — 12, у 2005-му — 26, у 2006-му — 20. Проти глави держави суди ухвалили позитивні вердикти у 2003 році — жодного, у 2004-му — 1, у 2005-му — 14, у 2006-му — 5.

15 грудня. Зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з комісаром Ради Європи з прав людини Томасом Хаммарбергом.

16 грудня. Сімферополь. «Народний референдум» стосовно вступу України до НАТО, організований кримськими комуністами.

17 грудня. Всеукраїнський телевізійний марафон, на якому було представлено проект створення й будівництва «Дитячої лікарні майбутнього».

18 грудня. В Палаці мистецтв «Український дім» відкрився благодійний різдвяний книжковий ярмарок.

19 грудня. Верховна Рада України 245 голосами прийняла в цілому доопрацьований Закон України «Про Державний бюджет на 2007 рік».

20 грудня. Київ. Святкування Дня міліції у Національному палаці «Україна» за участю Президента України Віктора Ющенка.

21 грудня. Боярка. Урочисто відкрито Газовий метрологічний центр, основним завданням якого є забезпечення високого рівня достовірності вимірювання обсягів природного газу на всіх рівнях розподілення та споживання.

■ ТРАНСПОРТ

Тарифи зростуть на вимоги СОТ

Ще наприкінці минулого року Укрзалізниця згідно з вимогами Світової організації торгівлі сформувала проект нового тарифного збірника і передала його на погодження до Кабінету Міністрів. Металурги та гірничо-збагачувальні комбінати, які вважають залізничники, з розумінням поставилися до цього.

Якщо Мінтранс поставить крапку в цьому процесі, розцінки на транспортні послуги Укрзалізниці для низки категорій вантажів зростуть. Наприклад, транспортування за межі країни кам'яного вугілля та залізорудної сировини подорожчає на 40 відсотків. Перевезення на експорт нафти підстрибне на 6. У середньому індексація, повідомив перший заступник начальника комерційного управління Укрзалізниці Віктор Чорний, становитиме 20 відсотків. Але це вимушені зміни, — запевняють у головному залізничному відомстві. Це не голослива ініціатива галузі чи уряду. Такими є вимоги СОТ. А Україна задекларувала приєднатися до неї якнайшвидше.

Навряд чи сотіських учасників цікавить, які там справи в українській економіці чи в її окремих галузях. Просто у цій глобальній структурі є цілком зрозумілі правила гри — стати членом СОТ може країна, яка встановила рівноправні конкурентні умови і не підтримує одні сектори економіки за рахунок других. Що стосується залізничного транспорту, то його вже не перший рік використовують як дійну корову. У попередні роки, — розповідають у комерційному управлінні Укрзалізниці, — частина галузей виборала для себе солідні переваги у вигляді знижок на перевезення вантажів і переважно на експорт. А це вже субсидування здебільшого приватних підприємств за рахунок повністю державної Укрзалізниці. Оскільки на сьогодні різниця між внутрішніми і експортними тарифами на перевезення, скажімо, вугілля сягає 40 відсотків, — повідомив пан Чорний. І так по багатьох інших вантажах. А тому йдеться не про підвищення тарифів, а про їх вирівнювання. Оскільки проект нового тарифного збірника передбачає не лише подорожчання. На деякі товари тариф, навпаки, має знизитися. Якщо це станеться, українська економіка отримає справедливі конкурентні умови передусім у транспортній сфері, держбюджет — більше податків від Укрзалізниці, а сама вона отримає додатково 4 мільярди гривень. За ці гроші можна буде значно швидше провести технічне переоснащення галузі. Наприклад, за 3 з лишком мільярди придбати 10 тисяч дефіцитних сьогодні для тих самих металургів напіввагонів. Або тисячу нових пасажирських вагонів, яких теж сьогодні не вистачає. І тоді не доведеться брати додаткові кредити. Адже в попередні роки галузь їх взяла під зав'язку і сьогодні змушена відмовитися від такого способу залучення додаткових ресурсів. Зокрема, вантажний рухомий склад оновлюватимуть за рахунок лізингових схем. Це принаймні не потребує застави і дозволяє придбати значно більше вагонів, аніж за рахунок банківських позик.

Між іншим, за словами залізничників, у їхньої галузі взагалі «заячі» права стосовно тарифної політики. Всі рішення в цій сфері — справа уряду. А тому говорити про те, що Укрзалізниця підвищує тарифи, принаймні, не об'єктивно — вважають у комерційному управлінні УЗ. При цьому фахівці визнають: змінювати тарифну систему потрібно. На думку експертів, Україна могла б скористатися сусідським досвідом. Наприклад, створити окремий незалежний орган, на зразок Федеральної тарифної комісії, яка діє в Росії. Або просто чіткіше виписати повноваження Мінтрансу, котре оперативнo реагувало б на зміни в економіці, регулюючи залізничні тарифи. Звісно, за умов погодження своїх ініціатив з Мінекономіки, як представника інтересів вантажодавців. До речі, влітку Верховна Рада ледь не перебрала на себе право визначати розцінки за послуги залізничного транспорту. Якби це сталося, — запевняють залізничники, — тарифна система на залізниці стала б значно інерційнішою. Уявімо ситуацію, коли під час парламентських канікул дорожчає пальне, струм, метал тощо. Поки законодавець ухвалить адекватне рішення, залізниця нарахує мільйони збитків.

Крім того, об'єктивна система тарифікації допомогла б підтримувати вартість послуг на залізниці хоча б на рівні сусідів по СНД. Бо нині наші розцінки помітно відстали від рівня більшості країн пострадянського простору. За даними Віктора Чорного, тарифне навантаження, приміром, торік становило приблизно 7 доларів на кожну тону вантажу. У тій самій Російській Федерації цей показник перевищує 20 доларів. Про Європу годі й згадувати. Досі Укрзалізниці вдалося підтримувати сталий дохід і навіть нарощувати його головню за рахунок збільшення обсягів перевезень. Сьогодні Укрзалізниця щорічно транспортує не менш як 450 мільйонів тонн вантажів.

І зовсім окрема тема — пасажирські перевезення. В цьому секторі залізничники з року на рік «заробляють» чималі збитки. За результатами 2006-го доходи відстануть від витрат на 2,5 мільярда гривень (дані Головного пасажирського управління Укрзалізниці). В галузі визнають: виправити ситуацію, просто підвищуючи вартість пасажирських квитків, неможливо. Потрібен зрозумілий і ефективний механізм державної підтримки. Адже перевезення людей залізничним транспортом, як запевняють в Укрзалізниці, дотаційна справа навіть у Європі. Щоправда, частково розцінки в цьому секторі можна було б регулювати і самостійно, враховуючи, скажімо, попит. Наприклад, так роблять Російські залізниці. Напередодні нового року «РЖД» підвищує вартість проїзду на міждержавних рейсах. Нам тоді треба або вирівнювати тарифи, або компенсувати росіянам різницю. Виходячи з цього, Укрзалізниця ініціювала подорожчання залізничних квитків на потяги, які відбуваються за кордон, — заявив днями генеральний директор УЗ Володимир Козак. В іншому разі, галузь, а відтак і держава втрачатиме мільйони гривень.

Сергій МИКОЛАЄВ.

Працівники «Івано-Франківськoblгазу» вчора пікетували сесію облради з вимогами не допустити незаконного захоплення підприємства

Парламентарії підтримують вітчизняних атомників

Народні депутати просять уряд забезпечити ДП НАЕК «Енергоатом» тарифом на електроенергію, достатнім для повноцінного розвитку ядерної галузі.

Якщо Україна і надалі заощаджуватиме на атомній енергетиці, весь кваліфікований персонал українських АЕС, починаючи з 2010 року, може опинитися в Росії.

Серйозну стурбованість з приводу майбутнього кадрового забезпечення вітчизняної атомної галузі висловив президент держпідприємства НАЕК «Енергоатом» Андрій Деркач на засіданні підкомітету з ядерної політики та ядерної безпеки Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, яке відбулося 20 грудня. В засіданні взяли участь представники міністерств і відомств, НКРЕ, «Енергоатома» та консалтингових компаній.

За словами президента «Енергоатома», Росія, розпочинаючи з 2010 року, має намір розгорнути масштабну програму розвитку атомної енергетики, плануючи щороку споруджувати по два атомні енергоблоки. Реалізація цієї програми потребує передусім відповідного кадрового забезпечення. Як відомо, на період підготовки кваліфікованих фахівців у ядерній галузі йде багато років, а отож імовірно, що східні сусіди робитимуть усе можливе, щоб звабити досвідчених українських спеціалістів.

«Росія почне скуповувати фахівців нашої ядерної галузі і наші «мізки» в тому разі, якщо ми не зможемо забезпечити їх відповідними соціально-економічними умовами. Тому вважаю, що питання підвищення зарплати атомникам перебуває в полі загальнодержавних інтересів», — сказав Андрій Деркач, наголосивши, що соціальна політика разом з неухильним підвищенням рівня ядерної безпеки є пріоритетною в діяльності «Енергоатома», а тому керівництво компанії послідовно відстоюватиме перед Національною комісією регулювання електроенергетики (НКРЕ) необхідність збільшення фонду заробітної плати в тарифі на атомну електроенергію.

Росія — аж ніяк не єдина держава світу, яка обрала в своїй енергетичній стратегії «ядерний сценарій» розвитку. За прогнозами Міжнародного енергетичного агентства, загальносвітова генеруюча потужність атомних енергоблоків до 2030 року може зрости вдвічі.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На сьогодні атомні електростанції працюють у 30 країнах світу, але кількість держав, які планують побудувати на своїй території першу АЕС, невпинно зростає. Нещодавно про наміри будівництва атомних станцій сповістили найближчі сусіди України — Польща і Туреччина.

Зростаюча роль атомної енергетики в умовах світового «ядерного ренесансу» покладає на галузь підвищену відповідальність і в аспекті її економічної ефективності, і в плані дотримання ядерної безпеки. З другого боку, на світовому ринку стрімко зростає вартість урану та ядерного палива, збільшується обсяг соціально-економічних виплат населенню з боку експлуатуючих організацій. Підвищується і конкурентна боротьба за послуги професіоналів-атомників.

На переконання голови підкомітету з питань ядерної політики та ядерної безпеки народного депутата Володимира Броннікова, атомна енергетика України відповідатиме сучасним вимогам безпеки і конкурентоспроможності лише за умови достатнього тарифу на електроенергію АЕС, який, у тому числі, є джерелом заробітної плати для атомників.

Питанням формування тарифу на атомну електроенергію і було присвячено засідання підкомітету. На думку Володимира Броннікова та інших парламентаріїв, котрі взяли участь у дискусії, зокрема, Станіслава Сташевського і Василя Волги, сьогоднішній тариф на атомну кіловат-годину в розмірі 8,88 копійки не здатен забезпечувати ні інвестиційні, ні виробничі потреби компанії.

Упродовж останніх років атомна енергетика була своєрідним донором для споживачів електроенергії, оскільки завдяки заниженій ціні на атомну кіловат-годину стримувався роздрібний енерготарифи. Водночас вартість

електроенергії у вітчизняних теплових електростанцій більш як удвічі вища, ніж в атомних, що є нонсенсом, оскільки на світових енергоринках різниця між тарифами на продукцію АЕС і ТЕС не перевищує 20 відсотків.

Як зазначили на засіданні підкомітету Володимир Бронніков та директор консалтингової компанії «ЕФЕН-Київ» Михайло Ватагін, Україна в своїй енергетичній політиці пішла «особливим шляхом» розвитку, який полягає в систематичному недофінансуванні ядерної галузі. Продовження такої практики може взагалі позбавити атомну енергетику майбутнього.

Уже сьогодні потребують нагального вирішення такі завдання, як підвищення безпеки діючих енергоблоків та продовження їх експлуатаційного ресурсу, підготовка енергоблоків до зняття з експлуатації, реалізація програми поведження з радіоактивними відходами, будівництво сховища відпрацьованого ядерного палива, створення в «Енергоатомі» централізованого запасу обладнання, забезпечення принаближених соціально-економічних умов для персоналу АЕС, забезпечення соціальних виплат населенню та безліч інших програм, можливість реалізації яких у чинному тарифі на електроенергію АЕС або не забезпечено повною мірою, або зовсім не передбачено.

НКРЕ 26 грудня планує затвердити новий тариф на електроенергію НАЕК «Енергоатом» на 2007 рік. Очікують, що його розмір становитиме 9,5 копійки за кіловат-годину.

Проте, за твердженням Володимира Броннікова, новий тариф дасть змогу «Енергоатому» в наступному році хіба що покрити збитки від інфляційних процесів, бо підвищення ціни атомної електроенергії становитиме всього-на-всього 6,8 відсотка.

За висновками парла-

ментаріїв і представників Мінпаливенерго, тариф на електроенергію НАЕК має в перспективі становити не менш як 12,5 копійки за кіловат-годину.

Члени підкомітету ядерної політики та ядерної безпеки за результатами засідання вирішили звернутися до Кабінету Міністрів, НКРЕ, Мінпаливенерго та НАЕК «Енергоатом» з пакетом ініціатив із забезпечення компанії тарифом на електроенергію, достатнім для виконання положень Енергетичної стратегії України на період до 2030 року. Як відомо, стратегія передбачає збереження долі атомної електроенергії в загальному енергобалансі країни на рівні 50 відсотків.

Парламентарії, зокрема, пропонують міністерствам і відомствам розробити та подати до Верховної Ради пакет законопроектів з оптимізації тарифу на електроенергію НАЕК з метою зменшення податкового навантаження на компанію, розглянути можливість встановлення для «Енергоатома» тарифу на рівні вище, ніж 9,5 копійки за кіловат-годину, а також затвердити на тривалу перспективу таку методику формування тарифу для НАЕК, яка давала б можливість компанії розробляти фінансові плани розвитку на багато років наперед.

«Україна повинна сконцентрувати ресурси для виведення ядерної галузі із застою та дати поштовх для її розвитку. В іншому разі наша атомна енергетика ризикує стати після газової промисловості другим інструментом тиску на країну з боку зарубіжних конкурентів», — підсумовував результати засідання Володимир Бронніков.

З огляду на це можна стверджувати, що однією з найважливіших умов стабільної роботи ядерної галузі має стати гідна оплата праці її фахівців.

Віктор СОКОЛЕЦЬ.

Урятувати відірвану руку вінницьким хірургам допоміг фактор часу

■ **БІДА!**
**Циркулярка
вгризлася між
зап'ястям і
ліктем**

Повний причіп дров перерізав у той день 30-річний Віктор Крилов із села Володівців, що у Барському районі. Залишалося одне-єдине поліно. Батько, Михайло Петрович, який допомагав синові, вже пішов до хати казати, щоб дружина з невісткою готували обід. Віктор підніс деревину до циркулярки і несподівано посковзнувся.

— Попервах я навіть болю не відчув, — розповідає він. — Думаю, от йолки-палки, мало руку не відірвало. Куртки стало жалко, бо її так затягнуло, що з рукава тільки дрантя лишилося. А тоді дивлюся, моя рука висить відірвана, на клаптику шкіри тримається, і кров юшить.

На крик сина з хати вибіг тато. «Я захитавсь, як п'яний, коли побачив, що сталося, — згадує Михайло Петрович. — В очач потемніло... А син кричить: «Тату, не дурій, спиняй кров!» Я схопив у хлів мотузку від корови і перев'язав коло плеча. Бачу, кров іде менше й менше. Тоді затягнув ще сильніше і кровотеча спинилася. «Добре, що Оля Воронкова була вдома, — каже мати Віктора Марія Степанівна. — Це наша сусідка. А в неї є мобільний телефон».

У цьому віддаленому від райцентру селі лише чотири стаціонарні телефони — у сільраді, школі, медпункті та в будинку місцевого підприємця. Автомобілів ще менше — тільки два, у підприємця «Нива» і голови сільради Василя Дубчака «Славута», не службова, особиста.

**Голова сільради
гнав авто, як на
пожежу**

Василь Дубчак був у кабінеті, коли йому повідомили про нещастя у Крилових. На жаль, у Копайгородській дільничій лікарні, з якою зв'язався телефоном, сказали, що машина «швидкої» на виїзді. Василь Володимирович побіг додому — і вже через кілька хвилин його

«Славута» везла потерпілого до райцентру. Від Володівців до Бара 30 кілометрів. Але до сусідньої Мар'янівки дорога, як на автодромі, шосейка, та ще й місцями у вибоїнах. Не поспішиш.

У машині, крім потерпілого, були його батько, дружина і медсестра з сільського ФАПУ. Віктор під час нашої зустрічі, яка відбувалася у батьківській хаті в присутності сільського голови, не переставав дякувати Дубчаку. Заодно запитував, чи не нагнурбив він йому тоді своїми криками. «Я вже всього й не пригадаю, що саме кричав, — каже Віктор Крилов. — Бувало, так боліло, що завивав, як сирена. А то кричав: «Куди ти так женеш, як на пожежу?»

Надалі лікарі не раз повторюватимуть, що Крилов народився в сорочці. Бо якби його бодай на півгодини пізніше доставили до лікарні, руку довелося б ампутувати. Без циркуляції крові судини беруться тромбами і кінцівка гине, пояснюють хірурги.

«Усе-таки добре, що нам Бог допоміг урятуватися», — одне й те саме по черзі повторюють Крилови, перебираючи можливі варіанти розвитку тієї жакливної ситуації. «Добре, що «швидкої» не виявилось, — каже мати Віктора. — Бо надіялися б на неї, а хто зна, коли б вона приїхала. А так усі, хто треба, були на місці — і сусідка з телефоном, і Володимирович у кабінеті, і медсестра на медпункті. «Якби не Володимирович, я б до Бара пішки не добіг», — жартує Віктор, з усього видно, оптиміст за вдачею.

**Через 15 хвилин
після операції я
вже розповідав
анекдоти**

У Барській райлікарні оперативно обробили рану, назбирали в пакети снігу, якими обгорнули місце травми — і мерщій до Вінниці. «У «швидкій» було холодно, — згадує Віктор, — і від того боліти стало менше. Здавалося, ніби мені ламають кістки. І я почав знову кричати. Лікар, який мене супроводжував, благав про одне — не втрачати свідомості. Навіть цигарку дозволив запалити. Сам і подав мені її».

У відділенні судинної хірургії обласної лікарні імені Пирогова чергував того дня хірург Володимир Мельник. Потерпілого одразу ж поклали на операційний стіл. Операція тривала шість годин. У палату Віктора доставили уже вночі. Але хворі навіть у такий час не сплять. «У лікарні сон, як у зайця хвіст, — усміхається Віктор. — Коли почав виходити наркоз, знову взявся настільки нестерпний біль, що я готовий був на стелю лізти. Але мені дали такі знеболювальні препарати, після яких я забув про свою руку, навіть почав анекдоти розповідати хлопцям. А вони питають, хто робив операцію. Коли сказав, що Мельник, дружно запевнили: будеш з рукою. Ви знаєте, я й сам переконався, наскільки він і лікар добрий, і людина приємна. Я на перев'язку до нього ходив як на свято. От клянуся вам, забував, що мені болить, коли говорив з ним — і порадить, і пожартує, і щодня в палату прийде...»

**«Піаністом
не будеш,
а дулі складати
зможеш...»**

Спочатку він не давав нам гарантії, що все буде добре, згадують батько і брат Віктора — Микола. Лікарі боялися, щоб гангрені не було. Це ж дрова, тирса... «Тільки через три дні після операції хірург заспокоїв мене, — говорить Віктор. — Сказав: я не зможу робити все так, як тато з мамою, але дулі складати докторам будеш, це я тобі обіцяю», — усміхається Крилов. «Він не так казав, — поправляє сина батько. — Він казав, що постарается зробити все, щоб ти міг добре тримати ложку і молоток».

**Продали корову,
свиню, пішли
по людях
просити**

— Брат як піде в аптеку, так і приносить чек на 500—600 гривень, — веде далі Віктор. — А тих ліків на два дні, не більше, вистачало. Та що зробиш, це випадок такий. Добрий столяр —

**Рятівник Віктора Крилова хірург
Володимир Мельник:
«Дулі лікарям зможеш
показувати»**

обов'язково без пальця. Я ж ту циркулярку сам зробив. Уже більш як п'ять років з нею працюю — і хоч би де яка подряпинка, а тут...

Шматки куртки дотепер залишаються на зубах циркулярки. А поряд так і лежить останнє поліно дров. До нього Крилови навіть торкатися не хочуть.

Віктор за спеціальністю тракторист. Працював на різних роботах. Уміє поводитися з технікою, механізмами. Нині залишився безробітним. Тому сподіватися на допомогу від держави йому не доводиться. Щоб урятувати сина, батьки спершу продали свиню, потім корову. Але й цих грошей виявилось замало. Михайлу Петровичу, він працює оператором-дефектоскопістом на залізниці, зібрали грошей у цеху колеги. Віктор позичив у знайомих тисячу гривень. А тоді пішли по людях, каже мати, змахуючи сльозу. Село у нас невелике, то стукали у двері у сусідніх селах. Про наш випадок кругом знають.

**«Біда
нас чогось
не минає»**

Чотири роки тому Вікторового брата Миколу збив автомобіль. На щастя, хлопець вижив. Йому також зшивали, тільки не руку, а ногу, бо роздробило стопу. Ще не встигли забути ту біду, як у двері постукала друга. А точніше — третя. Бо свого часу батька вдарили поїзд. Дякувати долі, травма була така, що її вдалося залікувати. «Дай Бог, щоб це був наш останній клопіт, — каже Марія Степанівна. — Нехай уже він іде в ліс, а не до хати».

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото автора.

У Крилова гарні прогнози на одужання

**Точка зору хірурга, лікаря вищої категорії
Володимира МЕЛЬНИКА:**

— *Випадок з Криловим неординарний тим, що травма виявилася рвано-різаною, та ще й навскісною. Це збільшило зону ушкодження, а тому ускладнило процес операції. Разом з моїм колегою Володимиром Лазаренком, він теж лікар вищої категорії, ми зшили дві артерії, сухожилля і нервові закінчення, а травматолог Андрій Вознюк зафіксував стержнями поламани кістки. Треба чекати, щоб вони зрослися.*

Після того візьмемося за відновлення функції руки. Поки що рука не діє, вона більше схожа на біологічний протез. За моїми прогнозами, у хворого є гарні перспективи на відновлення однієї з найважливіших функцій — захвату. Щоб можна було тримати в руках предмети. Можливо, дамо направлення в Київ, в Інститут травматології, там є спеціалізована клініка з відновлення сухожилля. А ось нерви потребуватимуть тривалішого лікування. Загалом Крилова врятував фактор часу. Треба дякувати всім, хто вчасно передав його у наші руки. Ще б трохи — і ми були б безсилі...

Два Віктори — Дубчак і Крилов.

Журнал «Віче» — передноворічний

За вікнами грудень, а в деяких регіонах держави населення ще й досі відчуває перебої з теплом у квартирах. Про різке зростання тарифів на газ, електроенергію, квартплату годі й казати. Одне слово, пекельне коло. Але його треба розривати.

Що конкретно роблять на місцях, щоб не повторилася торішня трагедія Алчевська? Про це йдеться в черговому, грудневому, номері журналу Верховної Ради «Віче», який щойно вийшов друком. Аналізуючи ситуацію, що склалася, журналісти «Віча» акцентують увагу читачів на недосконалості законодавства, наводять факти байдужості органів центральної влади, вказують на прорахунки очільників місцевого самоврядування. До речі, з нагоди свята, Дня місцевого самоврядування, представників самоврядних громад на сайті «Віча» вітає голова профільного парламентського комітету Віктор Тихонов. На сайті парламентського видання вміщено й роздуми Віктора Тихонова на тему, яким шляхом піде Україна у найближче майбутнє.

«Великий голод. Стань свідком злочину» — під цією рубрикою свіжий номер «Віча» продовжує досліджувати причини голодомору 1932—1933 років. До редакції надходить лавина споминів, у яких свідки розповідають про ті трагічні часи. На тверде переконання колективу «Віча», наша пам'ять має відродитися, постати сторінками меморіальної книги. Впишіть у неї власні рядки, шановні читачі, надіславши листа електронною поштою (www.viche.info) або на адресу редакції. Журнал «Віче» публікуватиме ваші свідчення про геноцид українського народу в кожному номері.

У грудневому числі парламентський часопис започаткував ще один важливий проект під назвою «Гетьманськими столицями, козацькими шляхами». Йдеться про культурну та історичну спадщину, яка дісталася нам з часів своєї давнини, про її сучасну, безперебійність, трагічну долю. Читачі дізнаються про славу минувшину та сьогодення колишньої гетьманської столиці — Переяслава-Хмельницького, мешканці якого незабаром святкуватимуть 1100-річний ювілей міста.

А ще до уваги читачів «Віча» — цікаві аналітичні матеріали про перспективи входження України до СОТ, про результати перших стадій уряду Віктора Януковича, про те, чому Рада Європи сама інтегрується в Україну.

Як завжди, ґрунтовні дослідження містять розділи журналу «Громадянське суспільство» та «Наукова бібліотека».

На шанувальників «Віча» чекає приємний сюрприз. Передплативши журнал на 2007 рік та надіславши до 25 грудня на адресу редакції копію квитанції з позначкою на конверті «Акція», ви можете стати щасливим власником однієї з двох путівок на двох осіб для зимового відпочинку в Карпатах.

Детальніше про умови акції — на сторінках грудневого номера журналу, а також в Інтернеті на сайті видання.

Тож читайте і передплатуйте парламентський журнал «Віче».

Відкритий лист голови Хмельницької обласної державної адміністрації Олександрові Буханевичу

Шановний Олександре Миколайовичу!

Звернутися до вас через засоби масової інформації мене змушує винятково одна обставина, а саме: питання, на якому я хочу акцентувати увагу в цьому листі, має далеко не особистісний характер. Воно має певну суспільну значущість, а відтак, переконаний, і право на публічне обговорення. Йтиметься про кадрову політику на Хмельниччині, зокрема, в очолюваній вами виконавчій гілці влади.

Погодьтеся, важливе питання. Адже скільки ми не розмірковували б про стратегічні напрями розвитку регіону, скільки не вишукували б найоптимальніших тактичних кроків задля досягнення поставлених завдань, ми неодмінно виходимо на проблему людського чинника. З цим самим чинником пов'язані такі складові ефективної владної діяльності, як питання довіри до інститутів влади, її публічність, процедура прийняття нею рішень. Дотримання посадовими особами Конституції України та проголошених нею принципів тощо. Це, власне, левова частка тих проблем, зневажливе ставлення до яких кучмівським режимом вивело людей на Майдан.

Очевидно, що реалізувати новітні завдання в сфері державного управління мали б нові політики, не обтяжені негативним досвідом та звичкою минулого. Наприклад, такі, як ви, Олександре Миколайовичу. За час роботи на посаді голови Хмельницької ОДА ви не раз висловлювалися на предмет необхідності появи нових облич у владній команді, котрі повинні уособлювати в собі найкращі управлінські якості та з якими хмельничани могли б пов'язувати динамічний політичний, економічний, культурний розвиток регіону.

Що ж ми маємо натомість? Не буду аналізувати ефективність кадрової політики та практику з цього питання, що склалася в самому апараті ОДА. Обласна преса про це висловлювалася не раз. Зауважу лише, що прикро і боляче читати, коли мого однопартійця, голову ОДА країни після трьох місяців роботи називають не інакше, як членом «бригади». Але ще прикріше, що ви ставитеся до цього нормально.

Мене, як жителя подільської глибинки, більше цікавить ситуація, яка має місце в регіонах області. Загальновідомо, що станом на сьогоднішній день вісім районів залишилися без голів виконавчої влади. П'ять з них очікують призначення ще з серпня-вересня. Нещодавно ви внесли в секретаріат Президента свої пропозиції. До того ж, за вашою констатацією, не віддавали перевагу жодній політичній силі, а керувалися винятково професійними якостями кандидатів, тому й подали позапартійних. Знову ж таки, як члену «Народного Союзу Наша Україна», мені прикро, що в «помаранчевій» області не знайшлося жодного нашого колеги-однодумця, котрий відповідав би встановленим вимогам для обіймання відповідної посади. Я сподіваюся, що на найближчій партконференції ми разом зробимо істотні зауваження голові обласпарторганізації в питанні ретельнішої підготовки кадрового резерву.

Врешті, і це не головне. Суть полягає в іншому. На жаль, але очікуваної прозорості влади, зокрема в кадровій політиці, у нас і близько не видно. Що ви, Олександре Миколайовичу, вкладаєте в поняття «професіоналізм», що берете за критерій оцінки? Чи може в даному випадку слугувати Красилівський район, коли подається кандидатура людини, яка працювала керманічем в іншому районі за часів пізнього президентства Кучми і яка пов'язана з певними приватизаційними процесами в нашому районі? Чому при цьому зовсім ігноруються вимоги як керівництва держави, так і думка регіонів? Чи знову нас поступово привчають жити у фальші: говоримо одне для загалу, а робимо зовсім інше для себе.

Про що сьогодні заявляє Прем'єр-міністр України В. Янукович. У контексті продовження політичної реформи місцева виконавча влада повинна формуватися з максимальним урахуванням думки органів і посадових осіб місцевого самоврядування. На жаль, ви ігноруєте цю вимогу не лише під час розгляду призначень. Ганебною реальністю нашої дійсності є той факт, що два самоврядні органи (Дунаєвецька і Полонська райради), які двома третинами голосів висловили недовіру керівникам виконавчої влади замість того, щоб бути почутими, змушені займатися тяжкими судовими процесами.

Якщо ж виходити із засад Президента України В. Ющенко, то і він не раз звертав увагу на цінність для стабільного розвитку держави такого морально-політичного документа, як Універсал національної єдності. А в ньому недвозначно зафіксовано як принцип залучення політичних партій і громадських організацій до участі у підвищенні ефективності кадрової політики в державі. Тобто якби ви, Олександре Миколайовичу, пішли шляхом відкритих, прозорих консультацій з представниками громад, вислухавши в кожному конкретному випадку публічні аргументи як «за», так і «проти», то, повірте, вам надто просто було б відстоювати позиції перед найвищими посадовцями. І в цьому питанні, на відміну того, що стверджуєте ви, не було б жодної політики. А була б логіка і незаперечна мотивація. Втім, шановний Олександре Миколайовичу, я далекої від того, аби давати вам будь-які поради. Але якщо ви справді широко вірите у «помаранчеві» ідеали та вболіваєте за європейський вибір Президента, подумайте над тим, з якими думками доводиться сьогодні жити простим людям з подільської глибинки.

Насамкінець я просто вас невимовно прошу: не підставляйте так Віктора Андрійовича, на розчаруйте людей у прагненні бачити Україну іншою.

З повагою,
Микола СУПРУН,
голова виконкому Красилівської районної організації партії «Народний Союз Наша Україна».

Після Жабокряківський майдан як символ української економіки?

■ НОТАТКИ СКЕПТИКА

Що таке Жабокряківка? Окрім жителів самих Великих Сорочинців та іншого місцевого люду, нині навряд чи хто відповість на це запитання. Хіба вже надто допитливий чолов'яга, зачувши дивну назву, поцікавиться, що ж воно за предибенція така. Бо тепер якось і язик не повертається особливо афішувати, що нинішній Сорочинський ярмарок, який нині має статус національного, проводиться на колишній сорочинській околиці з назвою, яка не потребувала коментарів, — Жабокряківка. Отож якщо пощастило вам побувати на Сорочинському ярмарку — значить, побували ви на Жабокряківському майдані, як солідно нарекли його пізніше.

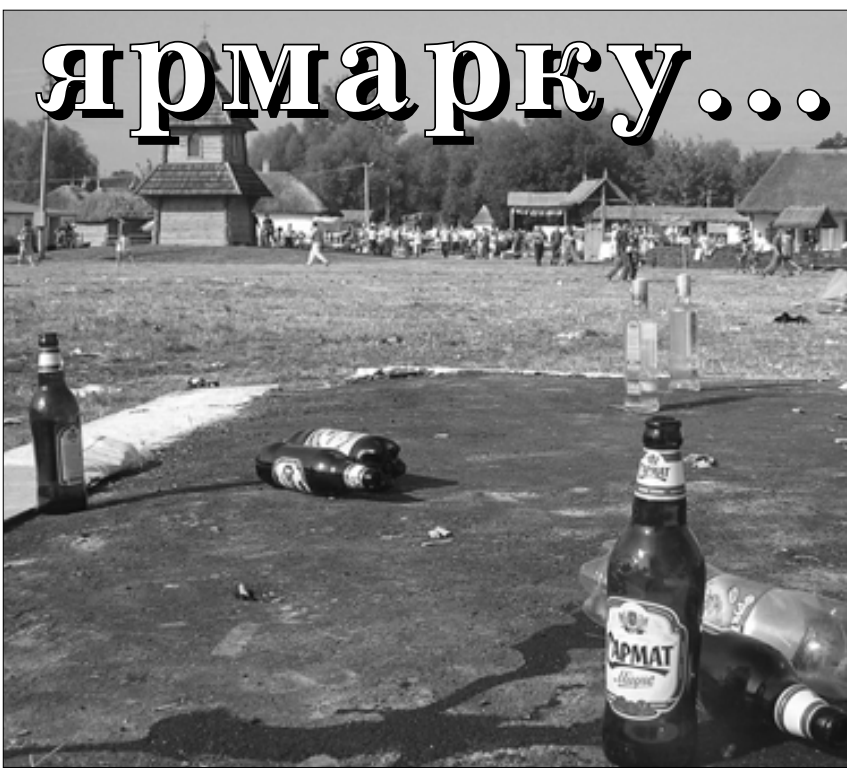
Сорочинський ярмарок: «партійна організація і партійна література»

Сьогодні ситуацію подають так, ніби нинішні події на Жабокряківському майдані — це і є гоголівський «Сорочинський ярмарок» у новітній, скажемо так, інтерпретації. За нашої схильності до різних ювілейних дат навіть і тут не обійшлося без натяжок: нині кажуть про те, що виповнилося «40 років з часу відродження Сорочинського ярмарку». Чесно кажучи, це не зовсім коректно навіть по відношенню до самого Миколи Васильовича. Якби на тому світі він дізнався, які метаморфози відбулися з його твором, то в ліпшому разі ще раз перевернувся б у труні, як це стверджують прихильники теорії летаргічного сну письменника, а в гіршому... В гіршому, можливо, доля «Сорочинського ярмарку» склалася б так, як і другого тому спалених «Мертвих душ». Важко сказати... Адже впродовж кількох десятиліть за Миколою Васильовича говорять лише... його двійники — актори, які виконують на святі роль самого письменника — своєрідного сценарного розпорядника Сорочинського ярмарку. Хоча, звісно, якщо раніше за їхньою спиною стояли секретарі райкомів, то нині — бізнесмени, які за дивним збігом обставин стали власниками торгового бренду «Сорочинський ярмарок». Отут і перша суперечність: з одного боку, у нього статус національного, з другого — конкретні власники в особі ТОВ «Сорочинський ярмарок».

Але мова не про це. Бізнес-інтереси — то окрема тема. Куди цікавіше поглянути на «історичну спадковість» і роль, яку нині «приписали» письменнику та його героям організатори ярмарку — наскільки це виправдано і коректно стосовно самого Гоголя?

І тут не обійтися без історії. Що таке Сорочинський ярмарок, який нині подається як подія всеукраїнського масштабу, подивитися на яку цього року запросили навіть представників 15 посольств в Україні (серед яких було й кілька послів), куди регулярно їздять президенти з прем'єрами та інший поважний український люд?

За часів Гоголя Сорочинський ярмарок був подією містечкового значення, оскільки схожі дійства відбувалися тоді мало не в кожному селі. А якщо говорити про «масштабність», то на роль найнаймні заходу всеобласного зна-

чення, швидше за все, мав би претендувати, скажімо, дореволюційний Іллінський ярмарок у Полтаві, про який справді чули «на всю імперію». І не з літературних джерел! То, справді-таки, був захід, якийсь і за масштабами, і за значущістю міг би претендувати на те, що нині відбувається на Жабокряківському майдані.

І залишатися б «Сорочинському ярмарку» класичним літературним твором, в якому Гоголь намагався лише описати українські традиції, звичаї та характери, якби не наш звичний потяг «підганяти історію під політику». Адже так звана новітня історія ярмарку — не що інше, як витвір партійних чиновників радянської доби, які напрочуд вдало поцілили в «десятку»: догодили й начальству, й людям. Як кажуть, опинилися в потрібному місці, в потрібний час.

Відомий журналіст Леонід Ніколаєнко — один з тих, хто знає історію відродження ярмарку від самого початку, адже був безпосереднім учасником тих подій. Ось що пише він у своїх спогадах: «Наприкінці 50-х років минулого, звісно, століття в усі галузі сільськогосподарського виробництва впроваджувалися механізовані технології. Професія механізатора була найпрестижнішою на селі. На Миргородщині тоді раз на рік проводили День механізатора. Саме день, а не свято. До районного будинку культури разом з керівниками та спеціалістами господарств запрошували передових трактористів, комбайнерів, жаткарів, шоферів, слюсарів, ковалів... Під час підготовки до чергового Дня механізатора перший секретар райкому партії, Герой Радянського Союзу і мудрий педагог Олексій Барвінський запропонував провести його не в тісному залі районного будинку культури, а на лоні природи, в одному з господарств району, яке добилося найкращих показників на жнивях, щоб учасники того заходу на власні очі побачили те, що називається культурою землеробства, оглянули поля, майстерні та все інше. До механізаторської ідальні включно...».

Отак і відзначали День механізатора в сусідніх із Сорочинцями Завинцях — в урочищі Острів на березі Псла. Але трагікомічний випадок, за свідченням того-таки Ніколаєнка, змусив райкомійців наступного року шукати інше місце. А трапилося ось що. Один із передових механізаторів, хильнувши на святі зайвого, кудись зник. Залишилися тільки його одяг та черевика на березі! Думали, втопився. І хоч чоловіка невдовзі знайшли (той мирно спав у стіжку), та начальство так наполохалося, що наступний День механізатора вирішили проводити «подалі від річки», де гуляти-випивати можна було спокійніше. Ось тоді й з'явилася «кандидатура» Жабокряківки (урочисто названої пізні-

ше майданом) — болота з левадою на околиці Сорочинців, де втопитися й справді могла хіба що лише жаба.

Згодом на те свято майже випадково потрапив і тодішній перший секретар обкому КПУ Олександр Мужичський, який у цей момент лікувався в Миргороді. Готуючись до його приїзду, організатори вирішили «урізноманітнити сценарій» гоголівськими героями, отож саме Мужичському й приписують нині фразу, яка потім втілювалася в нову ідею: «Та у вас тут справжній «Сорочинський ярмарок!».

Пізніше сюди почали привозити й керівників з інших районів, щоб ті подивилися, «як треба», а відтак і послідовники Мужичського зрозуміли, що подібний захід може принести неабиякий зиск. Передусім для самого начальства. Так і з'явився Сорочинський ярмарок, де можна було «похвалитися здобутками й пошануванням народних традицій». Адже про ярмарок неодмінно писала центральна преса, сюди протоптали доріжку й кївські та московські телевізійники, почали навідуватися високопосадовці з обох столиць. А де ж іще, як не серед «народного колориту» та за чаркою полтавської горілки можна краще про ті «здобутки» розповісти?

Задоволений був і народ. З усіх-усюд їхали до Сорочинців люди, щоб не лише погуляти, а й придбати дефіцит — імпортні черевики чи велосипедну шину, яких у сільському магазині вдень з вогнем знайти було неможливо. І ніхто не думав тоді про збитки, які приносив ярмарок... самим торговельникам. Адже місцеві райспоживспілки спеціально до ярмарку мали нагороджувати на базис дефіцитний товар, відряджати за сотню кілометрів будівельників для спорудження павільйонів, посилати туди продавців, платити їм за відрядження, годувати... Як зізнався мені якось тодішній голова Ново-санжарської райспоживспілки, все це «влітало в добру копійчку», адже дефіцитний товар можна було без жодних затрат продати й на місці.

Але партійне керівництво тоді це хвилювало мало.

Нові часи — нові сценарії

Коли партійно-господарська система впала, здавалося, під її руїнами поховано буде й сам ярмарок. Тим паче що на початку 90-х і торгувати стало особливо нічим, і успіхи вже «не радували», і скептиків щодо самої ідеї Сорочинського дійства з'явилося чимало. Ці дискусії ні-ні та й вихлюпувалися на сторінки місцевої преси. Однією з ідей, яку, скажімо, обстоювали противники старого «сценарного плану», було згортання торгівлі ширвжитком і перетворення ярмарку на фольклорне свято з виставкою народних промис-

лів. Можливо, в цьому й був сенс, але перемогла інша точка зору.

Керівництво області й за часів незалежності представляли ті самі партійні чиновники (щоправда, колишні), тож інерція їхнього мислення не пішла далі «протоптаних шляхів». Водночас друге життя подіям на Жабокряківському майдані мала дати... промисловість. Концепція полягала в тому, що ярмарок віднині має репрезентувати й усі галузі полтавської промисловості. Ось тоді в Жабокряківці й з'явилися перші... КрАЗи — символ місцевої економіки та інший «серйозний крам», а звіти про ярмарок неодмінно рясніли великою кількістю промислових угод, які, мовляв, «допоміг» укласти Сорочинський ярмарок. Почалися розмови про «величезні загальноукраїнські перспективи»... Жабокряківки і «перетворення її на Нью-Васюки».

— Невже вони й справді думають, що Сорочинці зможуть незабаром конкурувати з Жєневським автосалоном або Франкфуртським ярмарком?! — пригадую, обурювався тоді один колега-журналіст, якому «зарізали» критичну статтю про ярмарок в обласній газеті.

Та жарти жартами, але показуа й цього разу спрацювала. Якось на ярмарок «заманили» навіть цілу делегацію з Тульської області на чолі з місцевим губернатором. Гості «розбили» й власний торговельний павільйон, а наш і їхній губернатори перед входом до нього поклялися, що саме в Сорочинцях почнеться відродження втрачених було економічних зв'язків. Щоправда, туляків більше тут ніхто не бачив, а їхній губернатор, судячи з повідомлень московської преси, «потрапив під статтю», так і не встигнувши підтвердити реноме «кращого друга полтавців».

Зате ідеї Сорочинського ярмарку активно почали використовувати наші українські політики. Особливо напередодні тих чи інших виборів, коли стало модним «світитися» в Сорочинцях: на тлі солом'яних брилів, дерев'яних дудочок і колоритних гоголівських героїв — в обіймах із самим Миколою Васильовичем. Хто тільки не «пропіарився» в такий спосіб на Жабокряківському майдані! Разом з усіма українськими президентами, спікерами й більшістю прем'єрів. Навіть колишній очільник російського кабміну й нинішній посол в Україні Віктор Чорномірдин і той мав нагоду скуштувати тут короваю та з'їсти галушку. А Віктор Янукович в обстановці загального фурору навіть купив тут позаторік гусака.

Літній день, що рік годує

Візити високопосадовців не пройшли марно і ярмарок одержав статус національного. Хоча його й важко якось ув'язати з конкретними власниками відповідного торгового бренду в особі ТОВ «Сорочинський ярмарок», яке й керує тепер усім, що відбувається на Жабокряківському майдані.

А відбувається ось що. Від колишньої сільської левади не лишилося й сліду (за винятком кількох калюж, які цього року пересохли і їх довелося заливати «штучною» водою). Якщо раніше після перших Сорочинських ярмарків місцина ця за кілька днів набувала звичного сільського вигляду, то тепер вона нагадує «резервацію» посеред

села, обгороджену залізобетонним парканом, за яким височіють споруди у стилі «а-ля Пирогово» — дерев'яна капличка, кілька мазанок, хатина Хіврі з дерев'яними «трибунами» для почесних гостей, якісь павільйони... А навкруги 16-гектарна територія, густо помережана асфальтовими доріжками, яка стоїть пустою 360 днів на рік (ярмарок працює лише п'ять днів).

Якби все це побачив Микола Васильович Гоголь, то, будьте певні, написав би ще одну фантазмагорію у стилі «Сорочинського ярмарку» чи «Мертвих душ» («Мертве місто», наприклад).

Із сучасною історією ярмарку ми, здається, розібралися. Тепер про перспективи.

Можна, звісно, залишити все, як є. Однак самі організатори погоджуються з тим, що п'ять ярмаркових днів у віддаленому від обласного центру селі — це не зовсім серйозно для серйозного бізнесу. Цю думку під час цьогорічного ярмарку підтвердив і голова облдержадміністрації Валерій Асадчев, заявивши, що непогано було б проводити його в кілька етапів. Власне, перші кроки в цьому напрямі робилися й раніше. Це так званний Малий Сорочинський ярмарок. Щоправда, відбувався він узимку і, звісно, не в самих Сорочинцях, а в Полтаві. В іншому, так би мовити, «форматі» й, здається, без самого Миколи Васильовича та Солохи: там були представлені лише промислові товари, тому ярмарок мало чим відрізнявся від звичайної

щоб «наблизити» їх до народу, то цьогоріч ситуація змінилася. Наслідуючи приклад Віктора Ющенка, навіть міліцейські генерали на чолі з міністром прибули на ярмарок у вишиванках. Хоча самі вишиванки простому люду купити тут доволі проблематично — вони надто дорогі навіть для середнього українця.

І взагалі, минули ті часи, коли люди їхали сюди за дешевицею.

Сьогодні більшість товарів (навіть шашлики і спиртне) за межами Жабокряківського майдану коштують значно дешевше. Підприємці нарікають на високі ставки «містового» (на це дехто пробував скаржитися навіть Президенту). Адаже якщо колись бажаним торгувати в Сорочинцях достатньо було лише самого бажання або якоїсь символічної суми, то тепер кожен клаптик землі став тут «торговельною площею» з відповідними розцінками (від 300 до 400 гривень). І це лише за «стандартне місце», а не за павільйон! Звісно, за таких умов принципи формування ярмаркових цін далекі від радянських часів. Не кажучи вже про часи гоголівські, коли люди, які поверталися з ярмарку з непроданим товаром, ставали об'єктами насмішок — виходить, або товар нікчемний, або ціну «загнули». Тепер «загинати» ціну змушені всі, хто хоче окупити «бізнес-тур» до Сорочинців.

Є й ціла низка організаційних проблем, які ще належить розв'язати організаторам ярмарку. Одна з головних — структуризація самої торгівлі. І хоч певні

ується: який стосунок мають японські трактори, китайські велосипеди й турецькі дублянки до Національного(!) Сорочинського ярмарку?

Непокоїть людей і низка інших проблем, які так і залишаються нерозв'язані. Самі торговельники та санслужба, скажімо, не перший рік нарікають на перебої з електрикою: потужність місцевої електромережі й нині далася взнаки. Варто згадати спітнілі обличчя послів, які разом з журналістами «парилися» в наметі прес-центру, мрійливо поглядаючи на непрацюючі кондиціонери. Що подумають про нас вони?

А що подумають люди, які, бажаючи побачити церемонію урочистого відкриття ярмарку, потрапили в таку тисняву, що дехто взагалі пожалкував про власний намір ступити на сорочинську землю? Адаже тепер центральна алея настільки перевантажена торговими точками, що навіть «презентаційним» волам із Солохою на підводі потрапити до садиби Хіврі — головного концертного майданчика ярмарку — доволі проблематично. Безцеремонні охоронці змушені були просто відштовхувати публіку й журналістів, яких пускають сюди за спеціальними перепустками, з «допомогою» фрази, що стала вже класичною в лексиконі пишучої братії: «Пропустіте же! Животние ідут!» («Та не «животние», а воли», — намагався напоумити «чоловіка при виконанні» місцевий фотокор).

Нинішнього року на ярмарку вперше з'явилися біотуалети, обгороджені в «національному стилі» плетеним перелазом. Однак для «пересічних» — все та сама «казарма вигрібного типу». Хоч тут і додумалися нарешті поставити перегородки та покласти туалетний папір, але одна американка українського походження, яку свого часу довелося супроводжувати, ще й досі, певно, згадує про ці «відвідини» з жахом. Побувавши кілька років тому на ярмарку, вона, не звикла до подібної «комунальної спільності», все не наважувалася разом з «черговиками» переступити поріг популярного закладу — аж доки наші не заблокували «вільне волевиявлення».

Не краща ситуація й із автостоянками. Сьогодні є кілька «престижних» майданчиків для парковки, куди можна потрапити лише за спецперепустками. Та й ті перебувають під... навколишніми «буграми», а основна ж маса гостей змушена залишати свої авто серед найближчого поля, шматок якого ще з часів «відродження» традиційно відводиться під автостоянку.

...За радянською традицією, ще й нині про Сорочинський ярмарок журналісти зазвичай воліють говорити або добре, або... нічого. Як про покійника... Вважається, що критика апріорі «б'є» по «народних традиціях», а це тепер доволі непопулярна тема: ми ж, мовляв, повинні «відроджувати»... Повинні, але що відроджувати? Китайського чи турецького виробника? Думається, якщо вже й надали ярмарку статус національного, то наповнювати це «звання» слід не лише за формою, а й за змістом.

І все-таки... Ярмарок є ярмарок. Краще так, ніж... ніяк — з цим погоджуються навіть скептики. Тому залишається вірити, що в Жабокряківському майдану є перспектива... бути. А Микола Васильович Гоголь, дасть Бог, допоможе чиновникам і бізнесменам народити й нові ідеї.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Фото автора.

Землю продають тоннами

Житомирщина. Одне із сільськогосподарських підприємств Житомирського району продало землю. Управління з контролю за використанням та охороною земель області направило матеріали перевірки до прокуратури. Найцікавіше в цій історії те, що покупець пред'явив квитанцію, згідно з якою він сплатив 900 гривень. А в накладній значилося: 30 тонн. Справді, на обстеженій ділянці не було поверхневого шару заглибошки від одного до півтора метра — «покупку» мешканці Житомира вивезли на власному транспортному засобі. Землю їм продали з прибережно-захисної смуги, що межує з водним об'єктом, тобто з природоохоронної території з режимом обмеженої господарської діяльності.

Олексій КАВУН.

Голову міста зробили інтелектом нації

Крим. На щорічній церемонії «Особистість року»-2006 у Лівадійському палаці роздавали звання та нагороди. У номінації «Державні й громадські діячі» диплом дістався голові Верховної Ради автономії Анатолію Гриценку. А міський голова Ялти Сергій Брайко став лауреатом Всеукраїнського конкурсу «Інтелект нації». Номінантами стали й двадцять найуспішніших підприємців України. Завершився урочистий вечір новорічним балом.

Віктор ХОМЕНКО.

Яценюк залишиться без портфеля

Львів. «Аукціон надій» — так називається передріздвяна благодійна акція, яка відбудеться 25 грудня у Львівському банківському інституті. Організатори мають намір зібрати кошти для облаштування комп'ютерного класу у Гордоцькій школі соціальної реабілітації. Тут відбувають покарання підлітки, а студенти уже сім років опікуються ними.

За словами ректора інституту Тамари Смовженко, на ярмарок запросили банкірів, бізнесменів. Студенти продаватимуть гостям особисті речі відомих зірок, діячів культури. Наприклад, наш знаменитий краєнин Роман Вітюк передав для аукціону свою сорочку і шовковий шарф. Олег Скрипка запропонував диски — «Шедеври української музики» з автографами, а Василь Вірастюк — футболку, у котрій переміг на чемпіонаті світу. Чи не найоригінальнішим є лот, запропонований экс-міністром економіки Арсенієм Яценюком. Це — портфель, у якому він «носив лише хороші новини».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

«Пропустіте же! Животние ідут!» («Та не «животние», а воли», — намагався напоумити «чоловіка при виконанні» місцевий фотокор)

■ НА ЗДОБУТТЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ
Вийшов гетьман із туману...

Той недавній грудневий вечір запам'ятався донецчанам на диво густим туманом. Через те театрали запізнавалися до третього дзвінка. Та біля академічного театру опери та балету імені А. Солов'яненка було пожвавлення — тут (у восьмий раз) показували оперу «Богдан Хмельницький» К. Данькевича. Але початок вистави теж трохи «спізнивався»: чекали на столичних гостей із Шевченківського комітету. Та глядачів у це не втаємничували. А даремно, це додало б публіці гордості й святково-го настрою.

...Ця опера відродилася на перехресті 410-річчя з дня народження Великого Гетьмана, 100-річчя композитора Костянтина Данькевича та втілення в життя десятилітньої мрії головного диригента театру Василя Василенка, який став ініціатором постановки. Першу прем'єру донецчани побачили рік тому — 24 грудня. Ще були свіжі в пам'яті блакитно-помаранчеві баталії. Це відбулося і на виставі. В появі опери дехто вбачав акцію не так культурного, як політико-ідеологічного спрямування. Почалися розмови: дадуть чи не дадуть театрові статус національного? Хтось взагалі сумнівався в життєздатності вистави. Адже вона створювалася силами «збірної України» — митцями Донецька (директор В. Рябенський, диригент-постановник В. Василенко), Києва (режисер-постановник В. Вовкун), Львова (художники брати Риндзакі), Кіровограда (балетмейстер В. Похиленко). Виконавець головної партії — аж із США, соліст Вашингтонської опери Стефан П'ятничко. Втім, творці вистави вважали, що спільна праця — це консолідація національних творчих сил, щоб підняти класичний репертуар на рівень світового визнання.

...Минув рік. Опера знову збирала повну залу глядачів, вони з ентузіазмом спостерігали за сценою.

Там, на задньому плані, весь горизонт займає велика символічна карта України. Символ важливий, але дещо претензійний, тому спершу сприймається навіть з іронією. Карта насичена сірими кольорами і спочатку нагадує виснажений гарячим сонцем порепаний ґрунт. З другого боку, це — ніби кора старого дерева із характерними нерівностями та шорсткостями. І лиш потім, серед сірих луків і річок, знаходиш краєвиди України. Можливо, саме отак, не одразу, епоха національного гніту переростала в подальший національний розквіт...

Мабуть, моя іронія трохи недоречна для такого урочистого випадку. Але все-таки опера створена давненько, й тут важко приховати (і в музиці, і в самому сюжеті) певну прямолінійність повчально-правильного соцреалістичного мистецтва. Такий собі магічний «сіреневий туман» над полями нових і давніх українських історичних суперечок.

У центрі сцени — невеликий дерев'яний майданчик. Він нагадує контури закритої книжки, поверненої корінцем до залу. Що то за книга? Історія України? Пророцькі тексти? Саме на цій закритій книзі відбуваються головні події, приймаються відповідальні рішення, готуються змови, вирішуються долі...

А на сцені — табір запорожців. З'являється гурт козаків — полковник Богун вчить молодих битися на шаблях. Але не всі козаки, що є на сцені, хочуть учитися. Не тому що режисер так задумав — а тому що, мабуть, цього недогледів.

А історія не стоїть на місці. Вся Україна чекає на Богдана. Лунає патріотичний спів і наростає атмосфера величі. Забігаючи наперед, скажу, що друга і третя дії так само густо насичені пафосом. Очікувана кульмінація мало-помалу розвивається у загальному напруженні емоцій і зрештою перстає хвилювати.

Загальне пожвавлення починається в другій дії, а максимального розвитку набуває у сцені битви під Жовтими Водами. Та надалі картинка знов уповільнюється, очікування вражень переміщується безпосередньо на гру артистів, які, до речі, відповідально поставилися до драматичного виконання ролей.

Трохи неоднозначні враження залишив дуєт палко закоханих Богун (Віталій Дудкін) і Соломії (Тетяна Саввіна). Готові загинути в ім'я рідного краю, всі свої почуття вони присвячують боротьбі і, здається, трохи забувають одне про одного. Втім, побачення вийшло красивим. На горизонті замерехтіли зорі, а в руках закоханих з'явилася багатомовна біла хустка, ймовірно, символ ширості почуттів, єдності думок і відкритості намірів.

Той-таки Богун, в епізоді звинувачення у зраді, постає не емоційною, замкнутою в собі людиною, яка мало переживається цим серйозним звинуваченням. Так і кортить підказати йому, що отут варто здивуватися, а ось тут — обуритися! Втім, серед солістів саме Віталій Дудкін та Юрій Олексійчук (полковник Кривоніс) були особливо виразними виконавцями.

Наприкінці — традиційні квіти, бурхливі оплески та обмін думками щодо вистави. У залі відчутне емоційне піднесення. Більшість суперечок — не «за» чи «проти», а — «що вразило найбільше?». Видовищність і велич, притаманні кожній пристойній опері, залишили чимало тривалих роздумів та переживань.

Після вистави туман надворі не розвіявся. Але вже не було куди поспішати, окрім як додому. Й ніщо не заважало переживати побачене й почуте — заново, вдумливо й повільно.

Ірина GERMANIYUK.

Донецьк.

На знімку: сцена з опери «Богдан Хмельницький».

500 шкіл України візьмуть участь
в Інформаційних днях Європейського
союзу

«Козача віха» і обов'язок пам'яті

У вашій газеті двічі були опубліковані матеріали про так названу «козацьку віху XVII століття» (Навроцький В. Козацька віха — пам'ятник українським матросам у Криму // Голос України, 1997, 23 травня; Хоменко В. Козацький хрест над Ореандою // Голос України, 2002, 21 червня).

На жаль, усе, викладене в статтях про цю «віху», не витримує елементарної критики. Даваймо відновимо істину заради поваги до минулого нашої Батьківщини.

Таврида — земля неповторна. Тисячі історичних пам'яток нагадують про багатовікове минуле нашого краю.

На жаль, почали з'являтися пам'ятки, присвячені історичним подіям, яких... не було. А творці пам'яток-фантомів видають їх за творіння давно минулих днів.

13 березня 2005 року один із жителів Ялти надіслав листа Президенту України В. Ющенку. У листі, зокрема, йшлося про «козацьку віху XVII століття». Автор писав:

«... Хочу нагадати епізод нашої історії, пов'язаний із запорізьким козацтвом, пам'ятну віху якого, у вигляді 2-метрового кованого хреста зі свинцевою табличкою, вмурованою в його підніжжя з написом «Козацька віха XVII століття» я знайшов у горах Південнобережжя 25 років тому на одній із терас Південного схилу вершини «Ай-Ніколь» («Святий Микола»), що панує над колишнім маєтком О. Безбородька «Нижня Ореанда».

Автор листа доходить висновку, що ініціатор встановлення хреста — О. Безбородько, виходець з еліти козацтва, полковник, випускник Києво-Могилянської академії, особистий секретар Катерини II, ясновельможний князь, канцлер Росії. «Природно, ні царі, а поготів радянська влада установити хрест козацтву, тим більш у пам'ять про XVII століття, не могли, а тим часом він відіграв в історії Запоріжжя особливу роль».

Автор наголошував, що хрест символізував «не тільки

на Південному березі Криму під Ореандою...

У результаті вивчення документів, консультацій із багатьма компетентними фахівцями, одержання додаткових історичних і фактологічних відомостей від В. В.

ки ворожі, а часто і тісні союзницькі відносини кримських татар і запорожців ще з тих часів, коли Росія до Криму жодного відношення не мала».

І на завершення: «Сподіваюся... віха отримає такий статус пам'ятки державного значення...».

Лист було підписано доктором медичних наук і краєзнавцем Володимиром Володимировичем Навроцьким.

Із секретаріату Президента України лист було передано в Управління справами Ради міністрів Автономної Республіки Крим. Відтіля — в Республіканський комітет з охорони культурного спадщини, звідти — в Робочу групу Зводу пам'яток історії і культури України по Автономній Республіці Крим, де мені, зокрема, доручили докладно розібратися в суті справи і підготувати відповідь на лист заявника.

17 червня 2005 року відповідь за підписом начальника Робочої групи Зводу пам'яток історії і культури України по Автономній Республіці Крим А. В. Хливнюка пішов по інстанціях (документ цитуємо з деякими скороченнями. — Ред.):

«У своєму листі Володимир Володимирович Навроцький, що народився 1928 року в м. Полтаві, з 1954 року житель м. Ялта, лікар-пульмонолог, доктор медичних наук, повідомляє про так звану «Козацьку віху XVII століття» — хрест, що знаходився на горі Ай-Нікола

Навроцького, а також відвідування з ним 14 червня 2005 року гори Ай-Нікола, можна повідомити таке:

1. Автор повідомляє в листі від 13 березня 2005 року про двометровий кований хрест (зі свинцевою табличкою), що його він знайшов 25 років тому, тобто в 1980 році. Втім, ця дата суперечить свідченню самого Навроцького, бо в листі від 17 травня 2005 р. він пише: «Старий металевий хрест було спіялено року 1970...». Мало того, в особистій розмові В. В. Навроцький уточнив, що хрест знайшла його дружина Ірина Вікторівна 1967 року (магнітофонний запис від 14 червня 2005 р.).

2. В. В. Навроцький представив оригінал зробленої їм фотографії «Козацької віхи», як він сам сказав, у рік її виявлення (1967 р.? 1970 р.? 1980 р.? «Сорок років тому», тобто в 1965 р.?). Однак у даному випадку важливе навіть не датування знімка, а його зміст. Експертиза фотографії хреста дає підставу з великим ступенем імовірності говорити, що цей хрест не був кованим, старовинної роботи, а був виготовлений у наш час зі сталевого профілю прямокутного перетину методом електрозварювання.

Експертиза свинцевої таблички
«КАЗАЧЬЯ ВЕХА // ІСТОРИЧЕСКИЙ ПАМЯТНИК // XVII ВЕКА // ОХРАНЯЕТСЯ [очевидно, ЗАКОНОМ]» дає всі підстави ствер-

джувати, що ця табличка виготовлена в радянські часи, бо текст виконано за правилами нової орфографії російської мови (Декрет РНК РРФСР від 10 жовтня 1918 року). Табличку відлито вкрай непрофесійно, це типовий технологічний брак.

За словами В. Навроцького, табличка була укріплена на бетонному постаменті «за часів Безбородька». Цей постамент не міг бути створений «за часів О. Безбородька», бо до першої чверті XIX століття бетон у будівельних роботах не використовували.

При цьому сам В. Навроцький погодився з нашими доказами, згідно з якими так звана «Козацька віха XVII століття» могла бути тільки сучасним втвором...

3. Немає жодних документальних підтверджень, навіть непрямих, що хрест установлено на місці, котре має хоч якесь відношення до запорізького козацтва. Сам В. Навроцький не зміг представити переконливих доказів протилежного.

4. Хрест до наших днів не зберігся...

5. Новий шестиметровий хрест зі звареного швелера встановлено 2002 року біля місця невідомо коли зниклого хреста.

6. Цей хрест установлено без погодження з відповідними органами і без рішення державної влади.

7. Текст першої меморіальної дошки на новій пам'ятці такий:

«КАЗАЧЬЯ ВЕХА // ІСТОРИЧЕСКИЙ ПАМЯТНИК // XVII ВЕКА // ВОССТАНОВЛЕНА ЯЛТИНСКИМИ // КАЗАКАМИ // 16 МАРТА 2002 ГОДА». Текст другої дошки, укріпленої нижче: «ВЕХА НАЙДЕНА // В 1972 ГОДУ // И ОПИСАНА В ТРУДАХ // ПОТОМСТВЕННОГО // КАЗАКА — КРАВЕВЕДА // НАВРОЦКОГО В. В.».

Даний текст закріплює непідтверджене документально твердження про «Козацьку віху» як про «пам'ятку XVII століття».

8. Сам В. Навроцький посприяв нашій експедиції, однак не зміг представити документальних свідчень, які підтверджували б зв'язок між хрестами на горі Ай-Нікола і подіями, пов'язаними з запорізьким козацтвом.

З огляду на вищевикладене, гадаємо, що цей хрест не може бути історичною пам'яткою державного значення».

Володимир ГУРКОВИЧ, старший науковий співробітник Робочої групи Зводу пам'яток історії і культури України по Автономній Республіці Крим, заслужений працівник культури АРК.

Сімферополь.

Малюнок з архіву «Голос України».

Мільйон для Святої Покрови

Уперше за п'ять століть на реконструкцію сутковецької церкви-фортеці виділено такі кошти

Невеличка Покровська церква, що у Сутківцях Ярмолинецького району, обійшла всі енциклопедичні, історичні, інженерно-архітектурні та військові словники і підручники. Ще за радянських часів вона була визнана пам'яткою архітектури XV століття. Щоправда, особливого інтересу до неї в ті атеїстичні часи не було.

Зате тепер сутківчани звикли, що до їхнього кам'яного дива приїздять туристи, свої та іноземні, купують брошури про церкву, блукають залишками колишнього замку, намагаються вгадати за товстезними мурами давні постаті, події, таємниці, але так і їдуть дещо розчарованими.

До старовинної пам'ятки у держави довгі роки так і не доходили руки. Хоча Мати Божа, видно, вкрила таки її своїм покривалом, зберігши у віках. А відтоді, як пам'ятку було передано церкві, тут почав відроджуватися її потужний благодатний дух.

Нинішнього ж року на сутківцях Покрову чекав справжній подарунок: уперше за п'ять віків існування були виділені гроші на її ремонт і реконструкцію — мільйон гривень.

Чим знаменита Покровська церква? Не тільки і не стільки своїм віком — до всіх довідників вона увійшла насамперед як пам'ятка нашої української архітектури, котра зуміла поєднати церкву і фортецю.

Хто зводив її, ту, що мала боронити невеличкі Сутківці, невідомо. В історії залишилися лише скупі відомості про те, що в 1407 угорський король Вітовт подарував своєму підданому Хотьку Кроату і його синові Олександру Ярмолінці з усіма навколишніми селами. Пізніше, коли сини Олександра ділили між собою спадщину, Сутківці дісталися Федору, від якого і пішов дворянський рід Сутковських.

Дивна річ історія, коли вдивляєшся в неї через призму п'яти століть. Збереглися дані, котрі свідчать, що в 1493 році за переписом у селі було лише... сім дворів. І саме в той час тут виросла кам'яна церква — фортеця із півтораметровими стінами, численними бійницями, підвалами, призначеними для зберігання продовольчих запасів.

У ті часи жорстоких татарських нападів сутковецька Свята Покрова мала боронити не тільки дух, а й життя українців. Історики припускають, що й те крихітне село мало довкола дерев'яні укріплення. Але селяни були готові до того, що, як ті впадуть, то люди обов'язково виживуть у своїй церкві.

Гіркі, але славні часи української історії. Це ж тільки уявити собі: кругом незорі простори, татарський розгул, спалені села, а серед цього всього мужньо сто-

їть церква. Такий собі зовсім невеликий мурований хрест — глянеш із відстані кількох десятків метрів, здається, вона просто на долоні може вміститися. На що сподіваються її оборонці?

Дотепер у селі ходять легенди, що від церковного підземелля були прориті довгі підземні ходи до самого Кам'янця-Подільського на південь і до Шепетівки — на північ. Не одне покоління сільських хлопчаків мріяло про те, щоб пройти тими ходами, відшукати скарби, котрі могли тут загубитися. Василько, син отця Василя, священника, який нині служить у храмі, був моїм екскурсоводом і розповів, що й сам спускався до церковного підземелля. Але буквально за кілька метрів від входу якась невідома сила завжди гасить свічку, а в душу проникає такий холод, що далі важко зробити й крок. До того ж, правду сказати, і йти нікуди, бо земля осунулась і закрила ходи. Та чи й були вони? Може, то лише гарна казка, придумана сутківчанами? А, може, й справді, хтось із смолоскипом у руці йшов десятки кілометрів цими ходами, щоб дати знати братам-українцям про біду, знайти підмогу для церкви-фортеці, що тримала облогу? Хто тепер це знає?

А на долю села постійно припадали тяжкі випробування. В історичних матеріалах наведено такі дані: у 1530 році в селі після спустошення залишилося п'ять дворів, в 1565 — дванадцять, в 1569 — чотири, в 1578 — шість, а в 1661 році — лише два. Село вигорало, помирало, щезало, і лише залишалася церква, а біля неї крихітні пагонці життя, котрі знову виростали в нові Сутківці.

Навіть рід Сутковецьких після більш як двох століть володіння цими землями не вистояв. У 1593 році засохла його остання гілка — Іван Сутковецький. Надгробок від його могили зберігся дотепер. Але чому він вмурований в одну із стін церкви, і де сама могила, в селі не знають. І це ще одна загадка старої церкви.

Вже інший власник Сутківців, вінницький староста Олександр Балабан, у 1623 році збудував на горі, що неподалік церкви, замок. Споруда із триметровими стінами була міцна і велична. З чотирьох боків її стояли охоронні башти. Тепер від них залишилися тільки рештки однієї і купки каміння від іншої. Але дотепер в них живуть місцеві легенди. У довідковому виданні Г. Павлуцького про українські храми, виданому на початку минулого століття у Києві, згадується, що в цьому замку свого часу гостював «європейський авантюрист, який називав себе графом Каліостро». Що шукав легендарний провидець і авантюрист у малоросійських Сутківцях, зали-

шитись вічною загадкою. Цікаво тільки, чи міг скандальний маг передбачити, що могутній замок за кілька століть просто щезне. Але не безслідно. Старі люди розповідають, що із його камін-

ня

збудовано не одну хату в селі, а пізніше — і колгоспні споруди.

От тільки і їм не дуже пошастило. Сьогоднішні Сутківці — це ще велике село, але живе воно наче вчорашнім днем. Поки з молодого жінкою, прибиральницею сільради Олею ми шукаємо хату священника, вона встигає розповісти, що роботи тут для молодих і дужих рук уже давно немає. Вірніше, робота є, а от платні за неї не дочекаєшся. Як-що діждешся кілька десятків гривень від бухгалтера — то це й усі заробітки. А як їм із чоловіком та маленькою донечкою жити на такі гроші? Олин чоловік, як і багато інших сутківчан, трудиться на чужих будовах. І хоча місцеве господарство ще трохі сіє на своїх землях і сподівається на врожай, ще чути ревіння худоби на фермі, проте все це наче відгомін колишнього потужного колгоспу.

Заглядати в завтрашній день ніхто не береться. Сподівання на те, що село знову оживе, розбагатіє, закипить у ньому робота, поки що мало. Але як знати, може, чудодійна сила Покрови дасть нові сили і землі, і людям, як це було п'ять віків поспіль. А село не дасть занепасти і своїй церкві.

Коли вісім років тому панотець Василь приступив до служби у храмі, на його стінах ще пробивалися стародавні розписи. Але те, що не вдалося зруйнувати ні татарам, ні полякам, ні фашистам, швидко руйнує вологість і цвіль. Скільки сутківчани не намагалися вибілити свою церкву-красуню, уражені грибок стіни швидко набувають непривабливого вигляду. Тому про розпис навіть і не йдеться. А що ж то за церква без святих образів?

Забули в селі і про те, коли зняли із храму старовинний

дзвін. Перед іноземними туристами, буває, очі ніде діти, коли бачать вони у дворі незрозумілу споруду — залізну рейку між двома дерев'яними колодами. Це все, на що спромоглося місцеве господарство. А на другому поверсі церкви вже багато років поспіль живуть голуби. З-під тинкування проглядає старе каміння, і на всьому важкий слід бідності й забуття.

Тому справді радісною звісткою для парафіян і всіх сільчан стало повідомлення про те, що із цьогорічного бюджету на реконструкцію церкви-фортеці виділено аж мільйон гривень. Відверто зізнатися, ні церковний отець, ні староста ніколи не бачили таких грошей. До того ж, як завжди, виникли бюрократичні перепони. Коли склалися списки об'єктів, на які виділяються гроші, хтось помилково зазначив сусідню сільраду. Отож хоча всім і зрозуміло, що гроші для сутковецької церкви, утім перейти через усі паперові мури, щоб на решті розпорядитися коштами, не так уже й просто.

Думається, до справи реконструкції треба було б активніше долучитись і районний, і обласний владі. Бо хоч би як переймався благополуччям свого храму отець Василь, йому одному не підперти стародавній споруди.

Утім, усі ці перепони і труднощі здаються такою собі дрібною метушню біля сивих церковних стін. Вони пройшли через час, вогонь, ворога, а найголовніше — через людську байдужість і забуття. Тож, дивись, Свята Покрова знову оновиться. Навколо неї піднімуться мури, як це було в давнину, задзвенять дзвони. І з Всевишньої ласки, під покровом Божої Матері знову переповняться життям Сутківці.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Фото автора.

чимало й знаних письменників та поетів, членів Національної спілки письменників України, для яких місцева організація стала «ближчою».

Цими днями ПСЛ відзначила своє перше 15-річчя. З цієї нагоди відбулися урочистості в обласній науковій бібліотеці імені І. Котляревського, де було розгорнуто виставку творів, виданих за час існування спілки. Звучали вітання, спогади, хвилиною мовчання пом'янули спілчани й своїх колег по перу, багато з яких, на жаль, одійшли вже за вічну межу. Всі учасники зібрання одержали сувеніри й від «Голосу України», а редактор газети «Літературна Полтавщина» Михайло Любимий відзначений спеціальним призом нашого часопису.

Вл. інф.
На знімку: Михайло Любимий.

■ ПРОБЛЕМА

Як отак зберігати — не буде чого реставрувати

Працівники Івано-Франківського художнього музею відкрили виставку «Повернення з небуття» — це ікони, і щойно відреставровані, й ті, на яких заведле видно лики святих.

На тлі «помолоділих» ікон, які повернулися до Івано-Франківська з львівських майстерень, шість тьмяних і потрісканих образів та дві скульптури «Святий Станіслав» (Баварська школа різьбярів Туддєра і Кутченрайтера), що виставлені поряд, нагадують жебраків, які просять милостині.

На жаль, щоб всі ікони, які того потребують, повернути з небуття, в обласному бюджеті бракує коштів. Їх знайшли лиш на реставрацію восьми шедеврів XVI—XIX століть. Це ікони «Стрітєння», «Благовіщення» (XVI ст.), «Спас на престолі» та «Благовіщення» (XVII ст.), «Апостоли» (1735), «Великому-ченик Дмитрій» (1843), «Диявольські двері з зображенням архангела Михаїла» (XIX ст.). Наступного року в обласному бюджеті теж планують виділити 190 тисяч гривень. Та це крапля в морі, адже реставрація однієї ікони коштує приблизно 12—14 тисяч гривень. А образів, які ось-ось розсиплються, сотні.

За словами провідного науковця музею Мирослава Аронця, по суті, всі ікони, що є у фондах (більш як 400), та приблизно стільки само культових скульптур потребують реставрації. Виставлені шість ікон та дві скульптури, датовані XVI—XIX століттями, — найцінніші з них. Мета виставки — не дати загинути творам мистецтва, привернути до них увагу меценатів. Вони, на жаль, не поспішають у рятівники. Тож показати їм приклад вирішили перші особи області й міста. Голова ОДА Роман Ткач узявся за власний кошт відреставрувати ікону вітваря кінця XVIII ст. «Розп'яття з пристоячими», голова обласної ради Ігор Олійник — ікону святого Миколая, а міський голова Івано-Франківська Віктор Анушкевичус — образ Матері Божої. Їх підтримав «Кредобанк» — зобов'язався відреставрувати ще два образи. Отож, тішиться директор музею Михайло Дейнега, дасть Бог, наступного року музей отримає ще п'ять відреставрованих робіт, які не соромно буде показати людям. А що робити з іншими? Якщо реставрувати щороку десяток ікон, то чи всі дочекаються черги? Чи є радикальний і менш витратний вихід з ситуації?

— Ікони, які нещодавно повернулися з реставрації, у 1993 році її уже проходили, — розповідає Мирослав Аронець. — Тобто протрималися вони заведле 13 років. Бо ми усуваємо наслідки, а не причини. А головна причина псування ікон у тім, що приміщення костелу, в якому розміщується музей з 1980 року, зовсім для цього непридатне. Тут вогко, протяги, непостійна температура повітря. Це згубно впливає на ікони. Дерево то набухає від вологи, то розсихається, фарба тріскається й обсипається. Реставруй — не реставруй, а твори не витримують таких випробувань. Отож краще було б переселити музей в інше приміщення, бо реставрація картин, які потім повертаються в непридатні умови — сізфова праця. У нашому місті є ідеально підходящі споруди. Поки що вирішити справу не вдається. Не хочу наврочити, але, якщо нічого не зміниться, через десять років ікони, так гарно відреставровані, можуть перетворитися на дрова. І така загроза існуватиме постійно, якщо ми не заберемо звідси художній музей.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

У «Соняха» — двадцятиріччя

Саме таку назву має літературно-мистецьке об'єднання, що діє в Дунаєвецькому районі на Хмельниччині. Місцеві майстри слова, пензля, народної творчості, самодіяльні композитори збираються на творчі зустрічі, випускають колективні збірки, які одразу стають раритетами. Дбають тут і про молоду зміну, для якої працює студія «Джерельце». А двох активістів «Соняха» — поета й прозаїка Афанасія Коляновського та гумориста Романа Болюха, прийнято до Спілки письменників України.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

«Стукнуло» 15!

Полтавська спілка літераторів — чи не перша на Полтавщині творча фундація, що виникла за часів незалежності автономно від центру. 15 років тому її вирішили створити місцеві письменники та поети, що об'єдналися навколо «молодого» тоді ще видавництва «Астрєя».

Його директора Юрія Дмитренка й обрали першим головою нової спілки, яка невдовзі стала однією з найчисленніших на Полтавщині, об'єднавши у своїх рядах більше сотні місцевих літераторів. Журнали «Добромисл», газети «Літературна Полтавщина» та «Полтавочка» стали тоді своєрідними візитівками спілки. Багатьом початківцям допомогла вона видати й свої перші збірки. Цікаво, що серед членів ПСЛ —

Чи можна без підручника навчатись у вузі

Запитання риторичне. Звичайно, не можна! Але от наша невесела академічна реальність: у багатьох видах студентів, додаткової навчальної літератури — один на п'ятьох. У нас в Одеському національному політехнічному університеті студентів більше десяти тисяч. А у вищій школі всієї України — більш як півмільйона. Чи можна терпіти таке інформаційне забезпечення навчального процесу цілої студентської армії? Доки у вузах України діятиме принцип: хай, мовляв, самі студенти, зайнявшись наполегливими пошуками, знайдуть потрібні підручники (звісно, не вітчизняні), переплативши на ринку (звісно, з батьківської кишені)? А ті, що не зможуть, хай стають у чергу в зубожілих бібліотеках своїх альма-матер, не сплять ночами втрех над однією порваною і вже давно застарілою книжкою...

А як же тоді бути з інтеграцією України у європейський освітній простір? Адже одним з основних положень Болонської декларації є надання студентам усіх країн, що приєдналися, рівних можливостей в освітньому процесі. Тільки ж як, вибачте, порівнювати наші можливості з Англією, будь-якою іншою західноєвропейською країною, де достатній випуск новітньої навчальної літератури для вищої школи — це одне з пріоритетних завдань держави і суспільства? На жаль, за нашими даними, Україна сьогодні випускає на душу населення в 4—4,5 разу менше книг, ніж Росія та Білорусь (зверніть увагу, це в одному кошику з художніми виданнями та легким читвом).

Але продовжимо мову про бідний український підручник. Проведений нами аналіз показує, що на цивілізованому, добротному болонському тлі маємо картину відверто злидарську. Забезпеченість багатьох наших вузів новою навчальною літературою становить: за кількістю примірників — 9,3%, за числом необхідних найменувань книг — 5,8%.

Як же тоді розвивається вища освіта в Україні? Точніше, як вона існує?... Скажемо чесно: поки що за рахунок старої бази навчальної літератури, що залишилася з часів СРСР. Мала частка нової літератури, яка надходить у вузи, складається в основному з книг із соціально-гуманітарних галузей знань. Що ж до спеціальної та технічної навчальної літератури, то її дефіцит без усякого перебільшення слід визнати катастрофічним!

Ці книги нам ще треба створювати і видавати. Робота попереду величезна. Можливостей самих українських вузів і видавництва для її виконання вочевидь недостатньо. Потрібна серйозна державна підтримка і серйозне інвестування. При цьому треба врахувати, що мова йде про проект вищою мірою перспективний — і не тільки для розвитку країни. Адже сотні найменувань і мільйони примірників нових підручників та посібників будуть затребувані негайно!

Для того щоб намітити конкретні шляхи виходу з тотального дефіциту національного підручника для вищої школи, створити програму співробітництва держави, інвесторів, вузів, авторів і видавців, Одеський національний політехнічний університет разом з Українською асоціацією книговидавців і книготоргівців вирішили ініціювати проведення всеукраїнського форуму «Інформаційне забезпечення навчального процесу у вищій школі».

Засновників названо. Серед активних організаторів — Фонд сприяння розвитку видавничої справи ім. першодрукаря Івана Федорова, видавництво «Наука і техніка», Національний університет «Києво-Могилянська академія», Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут», Національний університет «Львівська політехніка», Донецький і Запорізький національні технічні університети (список відкритий — і він росте!).

Час, намічений для проведення форуму, — квітень 2007 року. Місце проведення — Одеський національний політехнічний університет.

Ми віримо, що в роботі форуму візьмуть участь представники Верховної Ради і Кабінету Міністрів України, Держкомітету з телебачення і радіомовлення, керівники, вчені та викладачі вузів країни, зацікавлені видавці і працівники бібліотек.

Основні заходи форуму: науково-практична конференція з усіх названих проблем, книжкова виставка-ярмарок і конкурс «Найкраща навчальна книга України». Буде представлено гідні зразки вітчизняної навчальної, наукової, науково-популярної та методичної літератури. Конкурс дасть реальну можливість популяризації, подальшого поліпшення якості підготовки, видання і поширення таких книг. Серед найважливіших цілей конкурсу — залучення талановитих авторів і високопрофесійних видавців.

Номінації конкурсу: 1. Найкращий вітчизняний підручник (навчальний посібник). 2. Найкращий перекладний підручник. 3. Найкраща наукова книга. 4. Найкраща науково-популярна книга.

Переможцям конкурсу буде вручено дипломи і пам'ятні подарунки. Їхні імена стануть широко відомі, і це буде додатковим, престижним стимулом для участі в створенні новітньої української навчальної літератури.

Запрошуємо всіх охочих взяти участь у форумі! Наша адреса: 65044, Одеса, проспект Шевченка, 1, корпус 5.

Тел.-факс — (048) 777-43-50.

E-mail: bahva@com. od. ua.

Виктор ГОГУНСЬКИЙ,
професор, доктор технічних наук, завідувач кафедри керування системами безпеки життєдіяльності Одеського національного політехнічного університету,
член оргкомітету форуму;
Наталя ХАЛІКЯН,
маркетолог видавництва АТ Бахва.

Від щирого серця

Пейзажі рідної природи, портрети земляків, натюрморти, жанрові полотна — загалом більш як 300 робіт виставлено в Богодухівській сільській картинній галереї, що у Чорнобаївському районі.

— Цей доробок, — каже завідувач галереї Андрій Боровик, — належить пензлю колишніх наших односельців, відомих художників. Олексій Точений з Львівщини, Олексій Слюсар з Черкас, Іван Лук'ященко з Москви майже щоліта приїздили на свою батьківщину, писали картини і дарували їх майбутній галереї. Василь Гуриг та Іван Дробницький жили і працювали у Богодухівці і також поповнили художне зібрання кращими роботами.

Найбільше полотен передав художник-патріарх Олексій Григорович Слюсар — портрети гетьмана Богдана Хмельницького, Тараса Шевченка, земляка-борця Івана Піддубного, драматурга Михайла Старицького, багатьох інших видатних особистостей.

Нещодавно Олексій Григорович підтримав ідею черкаського корпункту «Голосу України» і зобразив на полотні спортсменів братів Кличків, рід яких також закоринився у Шевченковому краї.

Зворушений увагою, Віталій Кличко відвідав родину Слюсарів і сердечно подякував 82-річному художникові-фронтовику.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: Віталій Кличко з Олексієм Григоровичем Слюсарем та його онуками Марійкою і Володимиром. Фото автора.

Сни і дійсність «Аврори»

Асоціація продюсерів України висунула художній фільм Оксани Байрак «Аврора» (у головних ролях — Настя Зюркалова, Дмитро Харатьян і Ерік Робертс) на здобуття «Оскара». Тут би можна було лише питатися, адже не кожного дня хтось наважувється замахнутися на таку престижну нагороду. Та є кілька «але»...

Ні, проти задуму картини нічого не маю. Чорнобильська тема, мелодраматичний сюжет, гарні актори, особливо юна Настя, здавалось б, не можуть залишити байдужим. Так і сталося: багато хто виходив із зали з мокрими очима. Досить яскраві й контрастні сюжети також зробили свою справу. Цікаві й з драматургічної точки зору вкраплення. Приміром, на тлі квітучої природи люди в маскхалатах і протигазах весь час вимірюють радіацію. Вразила картина евакуації людей із Прип'яті. Одне слово, є тло, гарна гра акторів, досить професійна операторська робота тощо.

Сюжет задалегідь роз-

рекламований і відомий. Поруч із Чорнобильською АЕС у місті Прип'ять є дитячий будинок. Одна з його вихованок, Аврора, мріє про родину. Вона дуже прив'язалася до одного з пожежників і часто ходить до нього в гості. А ще дівчинка мріє, що коли-небудь стане визнаною балериною, а поки що збирає знімки своїх кумирів. Та раптом усі її плани перекреслює страшна аварія.

І от — перше розчарування фільму. В момент, коли на Чорнобильській АЕС спалахує пожежа, там перебувають зовсім сторонні люди. За фільмом, чути страшенний вибух, у будівлі вилітають вікна, тим часом дівчинка якимось чином опиняється в самому печлі — в пожежній частині атомної станції. Оразу закрадається думка: так ось чому вибухнула АЕС. Там просто не дотримувалися правил безпеки.

Другий надто вже неправдивий нюанс. Дівчинка із сірого радянського дитбудинку, яка мріє стати великою балериною, після ураження радіацією

потрапляє в одну з найпрестижніших клінік Америки. До того ж її палата —зовсім поруч із палатою всесвітньо відомої зірки балету, кумира мільйонів, зокрема й головної героїні фільму. Ну, не може повірити, що таке могло статися, навіть за надзвичайності ситуації, якою була аварія на ЧАЕС. А в сюжеті йдуть іще далі. Зірка віддає свої кошти — величезну суму — на операцію для Аврори.

Розумію, мені можуть закинути, що фільм художній, тож автори мали право на вимисел. Звичайно, він має бути, але ж не на такому недолугому й вузькому рівні. Автори в такій серйозній темі вдаються до вкрай примітивного «мила».

І найголовніше. Фільм, що його позиціонують як український продукт і збираються висувати на високу міжнародну нагороду від імені України, озвучено... мовою сусідньої держави. Це що, знову наш комплекс меншовартості? І від цього стає вже зовсім прикро.

Марина КРИВДА.

■ ХТО НАС ЧИТАЄ

«Шаную за толерантність»

Викладати історію завжди було складно, а на зламі епох — і поготів. Інна Михайлівна Орлова (на знімку), вчителька історії школи № 10 Тернополя, намагається бути об'єктивною. Каже, що допомагає їй у цьому «Голос України».

Вона черпає з газети багато корисного матеріалу, особливо з новітньої історії, адже всі підручники з цього предмета закінчуються ХХ століттям. Часто робить вірізки, користуються ними, готуючись до уроків. «Перепробувала» чимало видань, аж поки чотири роки тому «вийшла» на «Голос України». З тих пір віддана йому.

Найбільше вчительці до вподоби толерантність газети, те, що вона, подаючи різні точки зору, дає читачеві змогу самому міркувати, не нав'язує своєї позиції. У нинішньому війовничому суспільстві, вважає Інна Михайлівна, коли ми тільки вчимося слухати і поважати один одного, це дуже важливо. Терпимості вчить і своїх одинадцятикласників, у яких вона — класний керівник. Намагається крізь стіну споживачького ставлення сучасної молоді до життя, батьків пробитися до духовності, до християнських чеснот, моральних цінностей. Не завжди їй це вдається, але вона наполеглива: «Хто стукає, тому відчиняють».

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

ЗАТ КУА «ЕФЕКТ» повідомляє про реєстрацію проспекту емісії інвестиційних сертифікатів ПІДІФ «ТЕКТ-ІНВЕСТ» (прилюдна пропозиція)

Компанія з управління активами: Закрите акціонерне товариство «Компанія з управління активами «Ефект», код за ЄДРПОУ 23697699.

Організаційно-правова форма: Закрите акціонерне товариство.

Місцезнаходження: 03150, м. Київ, вул. Червоноармійська, 64, тел./факс 201-63-91, 596-50-61. Зареєстрована як юридична особа Голосіївсько районуно у місті Києві державною адміністрацією, дата державної реєстрації 26 травня 1999 року.

Засновники: Закрите акціонерне товариство «Компанія з управління активами «ТЕКТ», код за ЄДРПОУ 20393384, яке володіє 99,9489% статутного фонду (капіталу) компанії, та Товариство з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «ТЕКТ-РІЕЛТІ», код за ЄДРПОУ 30965388, яке володіє 0,0511% статутного фонду (капіталу) компанії.

Повна назва фонду: Пайовий інтервальний диверсифікований інвестиційний фонд «ТЕКТ-ІНВЕСТ».

Код за ЄДРІСІ 221480, свідоцтво про внесення до ЄДРІСІ № 480 від 29 вересня 2006 року. Термін (строк) діяльності фонду: безстроково.

Відомості про проголошену емісію інвестиційних сертифікатів: загальна сума випуску — 58 365 535 гривень; номінальна вартість — 0 гривень 50 копійок; кількість - 116 731 070 штук, тип — іменні, форма випуску — бездокументарна.

Депозитарій: Відкрите акціонерне товариство «Міжрегіональний фондний союз», код за ЄДРПОУ 24917996, місцезнаходження: 01032, м. Київ, вул. Ветрова, 7-6, тел./факс 238-61-93, Ліцензія про депозитарну діяльність депозитарію цінних паперів серії АВ № 189728, видана за рішенням ДКЦПФР від 31.07.2006 року № 711, строком (терміном) дії з 07.11.2006 року по 07.11.2016 року,

Зберігач: Закрите акціонерне товариство «ТЕКТ-БРОК», код за ЄДРПОУ 32767205, місцезнаходження: 03150, м. Київ, вул., Червоноармійська, 64, тел./факс 201-63-94, Ліцензія серії АА № 770029 на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів: діяльність по випуску та обігу цінних паперів; депозитарна діяльність зберігача цінних паперів, видана ДКЦПФР 18.03.2004 року, терміном дії до 18.03.2007 року.

Аудитор: Товариство з обмеженою відповідальністю Аудиторська фірма «СейЯ», код за ЄДРПОУ 24263164, місцезнаходження: 01033, м. Київ, вул. Гайдара, 27, офіс 5, тел./факс (044) 289-55-64. Свідоцтво про внесення в Реєстр аудиторських фірм та аудиторів № 1525, видане Аудиторською палатою України 26.01.2001 року № 98, термін дії до 26.01.2011 року.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 27.11.2006 року порушив провадження у справі №42/277 Б про банкрутство приватного підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю «Діметра», Донецька область, Кіровський район, м. Донецьк, вул. Адонісова, буд. 77; код ЄДРПОУ 31858631, р/р 26007301140 в Ленінському відділенні №6111 м. Донецька ВАТ «Ошадбанк», МФО 394073) і ввів мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Поліщука Олександра Борисовича, ліцензія серії АБ №176082 від 24.06.2005 р. (поштова адреса: 83045, м. Донецьк, вул. Воровського, 5, кв. 1).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) постановою від 05.12.2006 р. у справі № 7/283-39/273 визнав банкрутом Відкрите акціонерне товариство «Львівгідромеханізація» (адреса: 79018, м. Львів, вул. Братів Міхновських, 32; код ЄДРПОУ 01416429, п/р № 26007301365082 в Залізничному в-нні Промінвестбанку м. Львова, МФО 325105) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Гула Ярослав Омелянович (Ліцензія: АБ № 271501 від 31.10.2005 р., 79005, м. Львів, вул. І. Франка, 9; тел. (0322) 25-54-96).

Агентство з питань банкрутства в Автономній республіці Крим та м. Севастополі та ліквідатор орендного підприємства «Керченський морський завод «Фрегат» (вул. Кірова, буд. 54, м. Керч, 98300) за рішенням комітету кредиторів від 08 листопада 2006 року реалізують майно банкрута:

1. Незавершене будівництво судна для транспортування рідких і сухих вантажів «Налим» - стартова ціна 450 тис. грн.;

2. Матеріали та сировина в асортименті за остаточною вартістю.

За довідками звертатись за телефоном: 8-050-333-60-40.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) по справі №Б-7/148 від 19.09.2005 року визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру Українсько-угорської фірми «Протов ЛТД» (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201/4, код ЄДРПОУ 20029891) згідно ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ухвалою господарського суду Івано-Франківської області від 20.09.2006 р. (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 16) провадження по справі №Б-7/148 переведено на загальну процедуру ліквідації згідно ст. 22-34 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Швець Олег Ярославович (ліцензія №176145 серія АБ від 10.08.2005 року, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 149/26).

Заявки кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Шановні акціонери!

ВАТ «Новокаховський річковий порт» повідомляє про те, що 10 лютого 2007 року о 12:00 годині за адресою: Херсонська обл., м. Таврійськ, вул. Портова, 1. Тел.: 8 (05549) 7-31-00 в приміщенні актової зали ВАТ «Новокаховський річковий порт» відбудуться чергові загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Про фінансовий звіт ВАТ «Новокаховський річковий порт» за 2006 р. та баланс підприємства станом на 01.01.2007 р.

2. Звіт про роботу Ревізійної комісії за 2006 рік ВАТ «Новокаховський річковий порт».

3. Про основні напрямки фінансово-господарської діяльності ВАТ «Новокаховський річковий порт» в 2007 році.

4. Про затвердження нової редакції Статуту ВАТ «Новокаховський річковий порт».

5. Про склад Спостережної ради ВАТ «Новокаховський річковий порт».

6. Про склад ревізійної комісії ВАТ «Новокаховський річковий порт».

Початок реєстрації акціонерів об 11:00 годині.

Для реєстрації потрібно пред'явити посвідчення особи чи відповідно оформлене доручення.

Правління ВАТ «Новокаховський річковий порт.»

До відома громадськості!

Підприємство ТОВ «Смілаенергопромтранс» 20705, м. Сміла, вул. Ленінградська, 41, тел.: (04733) 5-30-23,

подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу Ліцензії на постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

За місцем здійснення заявленої діяльності - Україна.

Постановою господарського суду Запорізької області від 18.12.2006 р. №21/227/06 Приватне підприємство «Зінтекторг» (70000, м. Вільнянськ, вул. Леніна, 9, код за ЄДРПОУ 33774957) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Полякова Ігоря Геннадійовича (поштова адреса: 69002, м. Запоріжжя, вул. Держинського, 74).

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Запорізької обл. від 18.12.2006 р. № 21/225/06 Приватне підприємство «Синтез-Стильмет» (70000, м. Вільнянськ, вул. Леніна, 9, код за ЄДРПОУ 33774941) визнане банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Онопченка Р. В. (поштова адреса: 69002, м. Запоріжжя, вул. Держинського, 74).

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом 1 місяця з дня цієї публікації.

Постановою господарського суду Запорізької обл. від 18.12.2006 р. № 21/224/06 Приватне підприємство «Софт-Інвест» (69059, м. Запоріжжя, вул. Парамонова, буд. 6, кв. 47, код за ЄДРПОУ 33821006) визнане банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Онопченка Р. В. (поштова адреса: 69002, м. Запоріжжя, вул. Держинського, 74).

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом 1 місяця з дня цієї публікації.

Постановою господарського суду Запорізької обл. від 18.12.2006 р. № 21/226/06 Приватне підприємство «АІД-Інвестгруп» (69065, м. Запоріжжя, вул. Дудикіна, б. 19, кв. 2, код за ЄДРПОУ 33795757) визнане банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Іванського Григорія Івановича (поштова адреса: 69002, м. Запоріжжя, вул. Держинського, 74).

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом 1 місяця з дня цієї публікації.

Постановою господарського суду Запорізької обл. від 18.12.2006 р. № 21/228/06 ПП «Інтерпрайсресурс» (69037, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, б. 20 «А», кв. 210, код за ЄДРПОУ 33820930) визнане банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Полякова І. Г. (поштова адреса: 69002, м. Запоріжжя, вул. Держинського, 74).

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом 1 місяця з дня цієї публікації.

До уваги органів місцевого самоврядування!

Рада Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування

О Г О Л О Ш У Є

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ПРОЕКТІВ ТА ПРОГРАМ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ з 1 січня 2007 року

Проведення Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування започатковане Указом Президента України "Про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування" (№ 952/2002 від 28 жовтня 2002 року), Постановою Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування" (від 18 січня 2003 р., № 64). Підставою для оголошення конкурсу є рішення Ради конкурсу від 28 вересня 2006 року №5.

Учасниками конкурсу є органи місцевого самоврядування, які в установленому порядку зареєстрували проект або програму розвитку адміністративно-територіальної одиниці. Згадані проекти або програми мають бути попередньо затверджені рішенням відповідної ради, за напрямками, визначеними в Положенні про конкурс.

Конкурсний відбір проектів-переможців здійснюватиметься Експертною комісією. Рішення щодо визначення проектів-переможців приймає Рада конкурсу.

● Останній термін подання проектів - **30 травня 2007 року.**

● Про результати розгляду проектів учасники конкурсу будуть повідомлені письмово.

● Проекти подавати або надсилати поштовою адресою Дирекції конкурсу: 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 26, КиївЗНДІЕП, офіс 228.

Тел.-факс.: (044) 285 77 58.
E-mail: **fondinf@ln.ua**
Координатор - Ісакова Василина Назарівна.

На веб-сайті: **www.municipal.gov.ua** в розділі **"Аналітика"** ви можете ознайомитись з нормативно-правовою базою забезпечення конкурсу, умовами його проведення, апікативною формою та інструкцією з підготовки проекту.

«ВАТ «Херсонські комбайни» повідомляє, що в оголошенні, надрукованому в газеті «Голос України» № 237 (3987) від 14.12.2006 року, були допущені описки, та просить читати відомості про адресу прийняття заяв в наступній редакції: «Заяви та конкурсні пропозиції подаються за адресою Організатора конкурсу Білодід Галини Миколаївни, 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 30-Б, офіс 100, з відміткою «Конкурсна документація» ВАТ «Херсонські комбайни»; відомості про об'єкт № 1 — в наступній редакції: «... спальний корпус на 500 місць, спальний корпус на 100 місць...»; адресу щодо отримання довідок — в наступній редакції: «73026, м. Херсон, вул. Тираспольська, 1, ВАТ «Херсонські комбайни».

Керуючий санацією ВАТ «Херсонські комбайни» Білодід Г. М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕНДОР»,

код 33114394, повідомляє про викрадення документів Статуту, Свідоцтва про державну реєстрацію, Довідки про включення до ЄДРПОУ, свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість, свідоцтва про реєстрацію платника податків, протоколів зборів учасників, інших документів, що стосуються діяльності Товариства.

Ліквідатор відкритого акціонерного товариства «Керчрибпром» (вул. Свердлова, буд. 49, м. Керч, 98300) повідомляє кредиторів, що 28 грудня 2006 року о 13:00 за адресою банкрута відбудуться загальні збори кредиторів **з порядком денним:**

1. Про хід ліквідаційної процедури Банкрута та перспективи погашення заборгованості.

За довідками звертатись за телефонами: (06561) 225-54, (050) 333-60-40.

ДВС в м. Ялта повідомляє Прокоф'єва Сергія Валерійовича, який проживає за адресою: м. Ялта, смт. Сімеїз, вул. Красноякська, 4, кв. 1-а, що згідно висновку експерта вартість 1/3 кв. 1-а за адресою: м. Ялта, смт. Сімеїз, вул. Красноякська, 4 складає 144 650 грн.

В оголошенні опублікованому в газеті «Голос України» №237 (3987) від 14.12.2006 р. телефон Севастопольської філії Спеціалізованого Державного підприємства «Укрспец'юст» Міністерства юстиції України, ЗКПО 25749934, слід читати:

(0692) 45-10-28.

Представництво «ДАРІЛЛ ХОЛДІНГ ЛІМІТЕД» (юридична адреса: м. Київ, Печерський узвіз, 15, ЄДРПОУ 21699470) повідомляє про свою ліквідацію на підставі рішення Засновника. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дати опублікування даного оголошення.

Господарським судом Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) ухвалою від 14 грудня 2006 року порушено справу № 8/63 про банкрутство Сільськогосподарського приватного підприємства «Шевченківське» (34532, Рівненська область, Сарненський район, с. Корост, пот/рах. 26000249990051 в Рівненській філії Приват-Банку, МФО 333391, код 30715365).

Розпорядником майна призначено Тихончук Лесю Хотіївну (ліцензія серія АБ №176236 на право провадження підприємницькою діяльністю арбітражного керуючого, видана в установленому законом порядку, адреса: 33000, м. Рівне, вул. Словацького, 4/6, офіс 14, тел. 0362 22-11-40).

Заяви кредиторів та інвесторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування даного оголошення.

Управління адміністративними будинками Управління справами Апарату Верховної Ради України

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад державних службовців

Вимоги до кандидатів: громадянство України, повна вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста, стаж роботи за фахом не менш як п'ять років, обов'язкове вільне володіння українською мовою, досконале знання комп'ютера.

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву на ім'я керівника Управління про участь у конкурсі; заповнену особову картку (форма П-2ДС) з відповідними додатками; дві фотокартки розміром 4 x 6 см; копії документів про світу; декларацію про доходи; копію першої та другої сторінки паспорта.

Під час проведення конкурсу кандидати складають письмовий іспит. З переліком питань до іспиту можна ознайомитись у відділі кадрів Управління.

Документи приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 01009, м. Київ, вул. Банкова, 5-7, к. 206.

Довідки за тел.: 255-44-40, 255-44-80.

24 грудня в Україні буде хмарно з проясненнями, без істотних опадів. Температура вночі від 3° морозу до 2° тепла, вдень 0—5° тепла, в Карпатах вночі 3—8° морозу, вдень близько 0°, у східних областях від 3° тепла до 2° морозу.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

■ ГЕНІАЛЬНІ ФРАЗИ

☞ *«Раніше в селі був лише один магазин, а тепер горілку й самогон продають у кількох точках, тож тепер наші алкоголіки ведуть дуже різновекторну політику...»*

☞ *«Це добре, що вони роблять усе не так! Бо якби вони робили все так, як треба, то навіщо тоді ми, професіонали?»*

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

■ МІНІ-БАЙКА

Запроданець

Наймення Барана,
чи Віслюка, чи Паці —
Ще честь велика
цьому посіпаці!..

Сергій КОВАЛЬ.

■ ДОШКА ПОШАНИ

Не переїдайте на ніч

Юлія Тимошенко, лідерка БЮТ:

— Ми не можемо допустити, щоб два високих керівники країни практично з'їдали на сніданок, обід і вечерю авторитет країни у світі, стабільність країни.

Від чергового:

— *Справді не можемо! Адже ранкове меню складають у регіонах, обідне — в секретаріаті, а вечірнє — ви! Тому-то цим високим керівникам так важко уставати вранці.*

Баришня лягли і просять...

Віктор Янукович:

— ...Економіка — це дуже чутлива така жінка, коло якої треба упадати... Устигати треба...

Від чергового:

— *Вам, залицяльникам, видніше! Питання лише в тім, чи відповідає економіка взаємністю...*

Молочний Дніпро й кефірні береги

Микола Азаров, віце-прем'єр, міністр фінансів:

— З'являється думка про те, що нібито існують такі проекти, від яких потрібно відмовитися, і потрібно економіку розвивати через збільшення споживання кефіру нашої

Комп'ютерне ха-харакірі

Пам'ятаєте знамениту рубрику «страшне перо не в гусака?...» Так от, інтелект комп'ютера, його перекладацькі здібності запросто можуть заткнути за пояс будь-якого писаку з пером. Не вірите?! Тоді у рубриці «Машинна логіка» читайте:

Оригінал

- вийшла з ладу
- чого була варта комунальна драма в Харкові!

- меблі тепер згодяться тільки на дрова

- у мене голова болить
- не можна по-страусячому ховати голову в пісок!
- хліб усьому голова
- голова обертом
- тримає факел над головою
- хитає головою
- не підводячи голови
- «спати слід головою на схід сонця»

- запальні інфекційні процеси
- загинув, закатований гітлерівцями

Переклад

вышла из порядка
чего была
достойна коммунальная драма!..
мебель теперь согласится только
на дрова
у меня председатель болеет
нельзя по-страусиному прятать
председателя в песок!
хлеб всему председатель
председатель оборотом
держит факел над председателем
качает председателем
не подводя председателя
«спать следует председателем
восточнее солнца»
зажигательные (...) процессы
погиб, застязаемый гитлеровцами
Зібрала Софія СЛАВИНСЬКА.

Не все втрачено

З кожного нездари може вийти геніальний постмодерніст.

Пильнуй!

Якби не грішниці, чоловіки ніколи б не побачили небесних ангелів.

Вибачте-посуньтесь!

Якщо ми вже не будемо комунізм, то чому тоді наші крадії-мільйонери живуть при комунізмі?

Тільки в нас!

Високі чиновники є, а мафії нема.

Олександр ПЕРЛЮК.

■ СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

■ ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ *Бережи Віру й Любав, щоб жила Надія!*

☞ *Людам не вигідно брехати в ім'я брехні, тому брешуть в ім'я правди.*

☞ *Щоб царювати, треба не тільки поділити, а й об'єднати.*

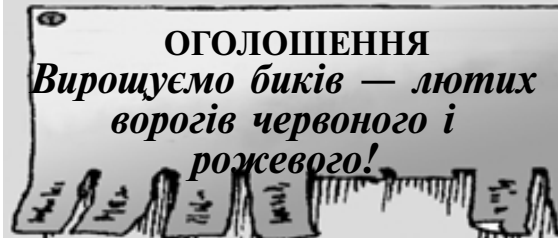
☞ *У нормальній краї-*

ні зростають ціни, а не хабарі.

☞ *Аби не грім, мужик розучився б хреститися.*

☞ *Коли рани в раба загоюються, він плаче за минулим.*

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

призначення міністром з надзвичайних ситуацій Нестора Шуфрича):

— ...А Шуфрич там як диригент, і в цьому плані він блискучий...

Від чергового:

— *В цьому плані логічно ЧАЕС тепер називати консерваторією! 20 років такою блискучою!*

І досі там?

Леонід Черновецький, київський міський голова (про тарифи на житлово-комунальні послуги після повернення з Москви):

— Воно (питання) знайшло підтримку, і ці тарифи сприйняті населенням.

Від чергового:

— *А у нас воно (питання) інше! Де ви зараз, пане Черновецький? З прострянами (населенням прострації) чи ще й досі з москвичами?*

Мал. Василя
ФЛЬОРКА,
Миколи КАПУСТИ,
Вадима СИМИНОГИ,
Михайла САЧКА.

Чергував
по
«Куреню»
Віталій
суддя.

ЦЬОГО

23 ГРУДНЯ

■ 1781. У Києві народився Христовор Бунге, вчений у галузі ветеринарії. Перший вивчив і описав сибірку.

■ 1796. Вийшов царський указ про прикріплення селян до землі у Новоросії, тобто на півдні нинішніх Росії та України.

■ 1873. У Львові засновано Літературне товариство ім. Шевченка. З 1892 року — Наукове товариство ім. Шевченка.

■ 1926. Народився композитор і педагог Віталій Кирейко.

■ 1972. Помер авіаконструктор Андрій Туполєв.

■ 1994. Генеральна Асамблея ООН ухвалила рішення про формування міжнародного добровольчого корпусу швидкого реагування на надзвичайні ситуації, що потребують надання гуманітарної допомоги.

Редактор номера
Віталій СУДДЯ.

Редколегія:

Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДЯ.

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилаюся на «Голос України» обов'язково.

® Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідство про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси:

для фізичних осіб — 40224, 08775.

для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік:

для фізичних осіб — 3,50 грн.

та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 10 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Зам. 278

ВАТ «Видавництво «Київська правда»

04136, м. Київ,

вул. М. Гречка, 13.

Зам. 4669

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53,

453-44-56;

453-44-57;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua

— загальний

reklama@golos.com.ua —

відділ реклами

let@golos.com.ua —

відділ листів

foto@golos.com.ua —

відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

